

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань соціальної політики

та захисту прав ветеранів

13 грудня 2023 року

Веде засідання голова Комітету ТРЕТЬЯКОВА Г.М.

ГОЛОВУЮЧА. Добрий день! Є у нас на зв'язку пан Бабенко чи пан Арсенюк?

АРСЕНЮК О.О. Арсенюк. Галина Миколаївна, добрий день, колеги!

ГОЛОВУЮЧА. Вітаю, пане Олег. Прохання провести перекличку, хто на місці.

АРСЕНЮК О.О. Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. На місці.

АРСЕНЮК О.О. На місці.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Бажаю всім здоров'я.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день, Михайло Михайлович. Бачу.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич тут.

АРСЕНЮК О.О. Є.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – є.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Є.

АРСЕНЮК О.О. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Добрий день, шановні колеги. Є.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день, Анатолій Дмитрович.

Никорак Ірина Петрівна. Чекаємо.

Тарасенко Тарас Петрович. Є, бачу.

ТАРАСЕНКО Т.П. Всім доброго дня.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день, Тарас Петрович.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Вітаю, колеги.

АРСЕНЮК О.О. Добрий день.

Галина Миколаївна, кворум є, можемо розпочинати засідання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Зараз пані Булах Влада від Комітету охорони здоров'я до нас, зараз я її телефон скину пані Прянішніковій, щоб вони з нею... і відкриємо. Все, відправила.

Вітаю, шановні народні депутати. У нас є кворум, ми можемо розпочинати. У нас є запропонований порядок денний. Якщо до нього немає змін і пропозицій, то будемо йти по ньому. Немає зауважень, пропозицій?

_____. Немає.

АРСЕНЮК О.О. Немає.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Тоді скажете потім, що робота йде, чи знімаємо, як скажете, хоч зараз.

_____. Галина Миколаївна, пропоную зняти 5344-д до наступного комітету. Там є деякі доопрацювання, зараз проводимо консультації, тому прошу його зняти.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Шановні народні депутати, не будете проти, якщо ми знімемо знову в черговий раз 5344-д і розглянемо його на наступному засіданні комітету?

ЦИМБАЛЮК М.М. Немає заперечень, підтримується.

АРСЕНЮК О.О. Немає заперечень.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Тоді ми розглядаємо перше питання нашого порядку денного. Ми нарешті підійшли до підготовки до другого читання проекту Закону про основи соціальної захищеності дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстраційний номер 9042-1), це друге читання.

Голова нашої робочої групи Циба Тетяна, яка провела гігантську, титанічну роботу щодо узгодження всіх текстів. Здається, що наразі текст узгоджений майже по усіх речах, крім харчування дітей. Я просила зранку, щоб Міністерство соціальної політики узгодило з Мінфіном. Ми домовлялися всі разом, що ми тему харчування дітей цим законом не чіпаємо. Це тема, по-перше, комітету Бабака, вони профільно цим займаються. По-друге, ми не можемо змінювати саме одну частину діючого законодавства щодо соціального захисту дітей, для того щоб не вводити загалом всю модель і всю концепцію соціальної захищеності дітей, які постраждали саме від російської навали. Тому, мені здається, що текст готовий повністю.

Але я слово надаю голові робочої групи, вона доповість стан готовності. Будь ласка, пані Тетяна.

ЦИБА Т.В. Доброго дня знову. Колеги, я вам дуже дякую. Дуже дякую, Галина Миколаївна, ви сказали все досить вірно. Насправді ми дуже багато працювали над цим законопроектом, і мені видається, що здебільшого ми його дуже якісно доопрацювали, дякуючи секретаріату.

Взагалі дуже багато працювала і пані Елла, і пані Юля. Ми провели дуже багато робочих груп, разом з нами ми працювали з гуманітарним комітетом. І мушу сказати, що насправді дуже багато суттєвих і важливих зауважень, які вносилися і Павлом Сушком, і Тетяною Скрипкою, і працівниками їхнього секретаріату, були враховані в даному законопроекті і дійсно суттєво його покращили. Дуже активно ми працювали і з Мінсоцом, і з Міністерством охорони здоров'я.

На даний момент, я зараз зачитаю ті правки, які я пропоную прийняти. На даний момент просто хочу доповісти про що. Дивіться, ті речі, які ми могли виправити в даному законопроекті, ми виправили і, мені видається, що ми досягли компромісу і суттєвого покращення по багатьох речах.

З іншого боку, зараз на останній нашій робочій групі виникла така, ну, як би концептуальне не зовсім порозуміння з гуманітарним комітетом. Я бачу, що Павло Миколайович Сушко зараз підняв руку, напевно, він пізніше скаже, після моєї доповіді.

Про що це непорозуміння? З точки зору гуманітарного комітету, вони говорять про те, що цей законопроект змінився як би по суті і, власне, тому пропозиція цього комітету дати цей законопроект на перше читання, і піти по новій пропозиції.

З моєї точки зору, дивіться, законопроект дійсно змінився, але зараз він по 115 статті виглядає як комітетський законопроект. І жодна правка, яка змінювала цей законопроект, не була прийнята там мною особисто чи особисто кимось із депутатів, це було довге обговорення і довгий процес узгодження і компромісних рішень, і якихось напрацьованих інноваційних рішень з усіма членами робочої групи, з усіма експертами, які були представлені. Тому на даний момент, на моє переконання, цей законопроект готовий до того, щоб брати його і як би розглядати в другому читанні і, власне, про що хотіла би вас просити, про підтримку.

Що стосується тих правок, про які говорила пані Галина. Дійсно, у нас... і ми обговорювали з вами, і приймали рішення на одному з наших минулих комітетів про те, що цим законом ми не будемо змінювати ті речі, які дозволяють дітям безкоштовно харчуватися. І на цьому, до речі, теж неодноразово наголошував пан Павло Сушко, про те, що оскільки це Кабмін вносив такі правки, то як би це й історія Кабміну, що далі з ними робити. Нарешті нас почули, і ті правки, які на сьогоднішній день запропоновані, вони, власне, і говорять про те, що Кабмін нехай визначить порядок денний, за яким будуть харчуватися діти. Тобто, власне, тут ми теж досягли можливого компромісу.

Тепер, якщо можна, давайте я зачитаю те, що має бути для стенограми зачитано.

Отже, на виконання доручення комітету за результатами розгляду 5 грудня на засіданні комітету законопроект 9042-1, 7 грудня відбулось засідання робочої групи, на якому розглянуті пропозиції Міністерства соціалітики України. А саме: зміни до статті 8 щодо уточнення відомостей, які вносяться публічним реєстратором до реєстру та термінів їх внесення.

Друге. Уточнено, що реєстр ведеться в електронній формі з єдиною централізованою базою даних та є відокремленою складовою єдиної централізованої бази даних осіб, життя і здоров'я яких зазнало шкоди внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України. А також уточнено інші положення статті 13 – форма ведення реєстру.

Третє. Уточнено назву та зміст статей 15 та 16 щодо суб'єктів виявлення дітей, які позбавлені батьківського піклування, та супроводу дітей, які постраждали.

Четверте. У Законі України "Про охорону дитинства" розділ VIII Прикінцеві положення запропоновано доповнити пунктами 1.1 та 1.2 такого змісту:

"1.1. Діти, які включаються до Державного реєстру дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, з моменту внесення до реєстру є дітьми, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів згідно із цим законом.

1.2. Соціальна підтримка дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, здійснюється з урахуванням положень Закону України про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат".

П'яте. Редакційно уточнено Прикінцеві положення проекту.

Друге. У нас розглянуті усні пропозиції Міністерства охорони здоров'я щодо виключення з частини першої статті 18 пунктів 5 та 6, а також

виключення останнього абзацу частини другої статті 13 стосовно надання медичної, психіатричної допомоги, забезпечення засобами реабілітації.

І тут насправді про що я хочу наголосити, що, по-перше, представники Міністерства охорони здоров'я не надали офіційного представника до складу робочої групи. А, друге, насправді я як голова робочої групи підтримую пропозицію Міністерства соцполітики щодо мультидисциплінарного підходу у наданні допомоги постраждалим дітям. І тому я пропоную не підтримувати пропозиції, озвучені директором департаменту Міністерства охорони здоров'я Тетяною Орабіною.

Третє. Пропозиція голови комітету Галини Третьякової. У статті 18 вилучено слово "безоплатно" у всіх відмінках.

Щодо зауважень пана Павла Сушка. Насправді ми про них говорили, дійсно, ми суттєво і хорошо їх покращили. Можу зачитати деякі з них. При доопрацюванні проекту враховано зауваження щодо покладання на опікуна, піклувальника обов'язку протягом місяця з дня нанесення дитині шкоди або її загибелі звернутися до публічного реєстратора реєстру із заявою. Уточнено поняття "депортована дитина" та "примусово переміщена" або "утримувана дитина". Враховане зауваження щодо чіткого визначення обов'язків служби у публічного реєстратора та створювача реєстрової інформації.

Четверте. Протягом п'яти місяців народними депутатами висловлювались на 18 засіданнях робочих груп низка інших зауважень, які також опрацьовували, і або враховувалися, або частково враховувалися.

Тобто ми дійсно дуже щільно працювали і формально, і неформально, і командами, і депутатами з гуманітарним комітетом. Власне далі, я вже сказала, зараз у нас є концептуальна розбіжність, по якій скаже зараз Павло Миколайович.

Далі. Це те, про що говорила пані Галина. Після останнього засідання робочої групи в понеділок надійшли пропозиції Міністерства фінансів, які, власне, і пропоную зараз обговорити та прийняти рішення щодо них.

Пропозиції додані до проекту висновку комітету. Ці пропозиції.

Перше. Пункт 24 статті 18. Система заходів соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, законопроекту викласти в такій редакції: 24. Забезпечення харчування у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної, професійно-технічної освіти державної та комунальної форми власності з врахуванням фінансово-майнового стану сім'ї, крім дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа. Порядок, умови та критерії фінансово-майнового стану сім'ї для визначення права на отримання харчування визначається Кабінетом Міністрів України.

Друге. Підпункт 6 пункту 5 розділу IV Прикінцеві та перехідні положення доповнити абзацом такого змісту: у абзаці сьомому статті 22 після слів "внутрішньо переміщених осіб доповнити словами "відповідно до Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб".

Третє. Пункт 5 розділу VI Прикінцеві та перехідні положення доповнити підпунктом такого змісту:

14. У статті 7 Закону України "Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб" частину десять викласти в такій редакції:

"10. Діти з числа внутрішньо переміщених осіб чи діти, які мають статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної, професійно-технічної освіти державної та комунальної форм власності, забезпечуються харчуванням у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, з врахуванням фінансово-майнового стану сім'ї, крім дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа. Порядок, умови та критерії фінансово-майнового стану сім'ї для визначення права на отримання харчування визначається Кабінетом Міністрів".

Підсумовуючи, хочу поінформувати, що до законопроекту для підготовки його до другого читання було внесено 309 пропозицій та поправок, що надійшли від народних депутатів України різних фракцій та

груп. Комітетом до другого читання підготовлено порівняльну таблицю законопроекту, яка містить усі внесені та невідкладні пропозиції, з яких враховано – 75, враховано частково – 70, враховано редакційно – 61 та відхилено 102 пропозиції, на опрацюванні – 1.

За результатами обговорення пропоную:

Перше. Схвалити текст порівняльної таблиці законопроекту з урахуванням пропозицій за номерами: 5, 10, 13, 26, 30, 39, 61, 63, 70, 73-87, 91, 115, 162, 181, 196, 212, 225, 256, 259, 260, 264, 268, 270, 277, 280, 283, 287, 296, 299, 301-304, 306-309, проголосованих на засіданні комітету, що внесено народним депутатом Цибою, за номером 95 внесено народним депутатом депутатом України Третьяковою.

Друге. Пропозиції і поправки народного депутата України Третьякової за номерами 292 та 307 включити до порівняльної таблиці і вважати відхиленими.

Третє. Керуючись пунктом 3 частини першої статті 12, пунктами 4, 6 частини першої статті 15, пунктами 5 та 6 частини першої статті 16 Закону України "Про комітети Верховної Ради України", пунктом 3 частини першої статті 123 Регламенту Верховної Ради України, Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні проекту Закону про основи соціальної підтримки дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстровий номер 9042-1) прийняти в другому читанні та в цілому із необхідним техніко-юридичним обґрунтуванням.

Четверте. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради з цього питання від комітету визначити мене.

Ну, власне, це те, що я пропоную. І після того, якщо ми, сподіваюсь, підтримаємо і віддамо на техніко-юридичні правки, я пропоную ще провести ще одну робочу групу з усіма нами для...

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

ЦИБА Т.В. Ну, просто чисто подивитися що там, як...

ГОЛОВУЮЧА. У нас в час військовий і систему треба приймати.

В мене тільки питання до вас як до голови робочої групи. Правки Мінфіну – це що таке, який в них статус, чого ми маємо їх обговорювати наразі? Який статус? Вони взагалі не входять в процедуру. Є процедура обговорення на друге читанні в комітеті. А правки Мінфіну – це хто, народний депутат його подавав, чи як, ну, то єсть? Дякую. Без відповіді.

Ми можемо просто обговорювати надалі, шановні народні депутати. І я думаю, що нам пані Жолнович в своєму виступі після того, як вона виступить, вона там розставить крапки над "і" про те, що ЦОВВ, звісно, впливають на текст комітету, але кінцевий текст, він все ж таки благославляється у зал комітетом.

Я прошу, Михайло Михайлович Цимбалюк. А, ви зняли вже руку.

Павло... Юлія Володимирівна Тимошенко спочатку, це член нашого комітету, потім Павло Сушко як правки і потім Лада Булах.

Будь ласка, Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Вітаю, шановні колеги! Вибачте, якщо тут із зв'язком буде щось не так, ми в дорозі.

Я хотіла би зазначити, що законопроект однозначно по своїй суті, по своїй направленості він є надзвичайно актуальним, важливим і захист дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії, вони просто потребують, дійсно, дуже потужного захисту держави.

Хочу подякувати робочій групі, яка плідно попрацювала, але в той же час хочу зазначити, що закон, він мусить бути таким, щоб визначати, по-перше, розміри допомоги, по-друге, що ця допомога буде однозначно безоплатною. По всьому тексту закону, на жаль, таких речей немає. Тобто є

просто декларація, що за захист потрібен дітям, що за допомога, що за підтримка, але абсолютно не визначено, що це буде дітям надаватися безоплатно і що буде встановлений розмір законом. Ми завжди встановлюємо розмір від прожиткового мінімуму, але тут, на жаль, ми такого не маємо.

Враховуючи, що прожитковий мінімум у нас сьогодні реальний по бюджету в два рази нижчий ніж розрахований за методологією, то, в принципі, велике питання, а яка ж взагалі буде допомога цим діткам, як вона буде здійснюватися і саме головне, що вона буде здійснюватися безоплатно.

Саме тому ми наполягаємо на врахуванні від "Батьківщини" правок 144, 151, 153, 169, 170, 172 – це такі, що, на наш погляд, просто є обов'язкові, 191, 204, 207, 218, 220, 223 і 248-а, і 249-а. Ці правки, вони якраз, це ті, на чому наполягає "Батьківщина", вони якраз і визначають, по-перше, дуже чіткі і справедливі розміри, які будуть обраховані від мінімального прожиткового рівня допомоги, яка буде таким діткам надаватися. І, друге, це ті ж правки, які говорять, що це все буде надаватися безоплатно.

Дякую за увагу. Прошу надалі врахувати це.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я зараз зачитаю чи правильно я сприйняла всі номери правок, і потім ви хочете, щоб ми зараз їх проголосували кожну окремо, так?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хочу, щоб ми ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Не чуто вас. Не чуто, Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Я хотіла, щоб ми ці правки врахували, тому що вони стосуються всього двох тем: перше – це безоплатність надання такої допомоги, а це треба точно визначити і друге – там встановлені розміри від мінімального прожиткового рівня. Тому всі ці правки, вони стосуються

тільки цього. Я просто не хочу забирати зайвий час читати кожну правку, але у всіх є така табличка і правки я назвала, за які я хотіла би, щоб проголосував комітет. Який зміст нам надавати тут: пільги, допомогу, все, що тут прописано, якщо тут не зазначене ключове слово "безоплатно", безоплатно. Якщо батьки будуть за свій рахунок це робити для діток або, якщо дітки-сироти, то це не буде визначено, що це для них безоплатно, тоді зміст цього закону втрачається.

ГОЛОВУЮЧА. Безоплатного нічого немає. Дітки не платять нічого і їх родини теж не платять нічого, але... *(Не чути)*

ТИМОШЕНКО Ю.В. Тоді треба написати за рахунок держави. Треба написати тоді за рахунок держави.

ГОЛОВУЮЧА. Правильно.

ТИМОШЕНКО Ю.В. В будь-якому випадку це треба написати, тому що тут малось на увазі, що для дітей, для їх родин безоплатно. Якщо ви хочете написати "за рахунок держави", давайте по всьому тексту додамо "за рахунок держави".

ГОЛОВУЮЧА. Юлія Володимирівна, я зараз по процедурі. Ви хочете ці номери правок, щоб ми поставили на комітеті кожну голосувати?

ТИМОШЕНКО Ю.В. Так. Якщо робоча група буде далі продовжувати працювати, то, безумовно, робоча група може доврахувати це і тоді зараз не треба ставити на голосування. Якщо робоча група вже фіналізувалася і вже всі правки, які вони хотіли врахувати, врахували. то, безумовно, я наполягаю на тому, щоб ці правки були поставлені на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Павло Сушко, будь ласка.

СУШКО П.М. Дякую, шановні колеги.

Я намагаюся коротко, але те, що говориться, ніяких правок тут не можна подати, тому що, якщо ви почитаєте закон, він повністю змінився, тобто немає тіла закону. Цей закон спочатку був передбачений як соціальна допомога для дітей, а сьогодні він перетворився повністю в шматок реєстру майбутнього якогось.

Колеги, якщо ми голосували в першому читанні за одне тіло закону, щоб дати можливість правити як депутатам, поправити щось, то сьогодні немає нічого в тілі закону і тому сьогодні виникає правка Мінфіну. Що таке правка Мінфіну? Це не правка Мінфіну, це просто, користуючись статтею Регламенту, міняли повністю все, що хотіли, перехідними положеннями. І в перехідних положеннях немає зовсім слова про державу, тут про майбутні колись репарації від Росії. Це якийсь реєстр створюється дитячий, це внесе просто хаос в служби у справах дітей, тобто будь-яка дитина може прийняти, людина, і сказати хтось постраждав. Ви уявіть собі, яке навантаження буде на служби дітей. Нічого тут про державну допомогу взагалі немає.

Колеги, повірте, я, чесно кажучи, не шукаю ніяких політичних балів, тільки ворогів собі наживаю в сфері захисту дітей, але вважаю, що треба діяти по совісті. Послухайте, будь ласка, почитайте цей закон. Неможливо так, треба поважати себе як депутатів. Немає можливості навіть подати щось, якусь правку. Якщо 17 робочих груп було... напрацьовано це сьогодні, по суті, були робочі групи до першого читання, тому що повністю тіло закону змінилося. Дивіться, цей закон вносить хаос в діючі та працюючі процедури обліку потерпілих дітей та надання їм відповідного статусу. Ми маємо діяти по принципу не нашкодять.

Сьогодні діє принцип обліку цих дітей, які постраждали внаслідок воєнних дій, розумієте. Сьогодні вносяться якісь... Це буде якийсь новий, незрозумілий реєстр. У нас служби у справах дітей тільки під'єдналися до

ЄІАС "Діти" цієї в ручному режимі за допомогою роботи ТСК, координаційного центру, штабу, вірніше, тільки після першого року повномасштабного вторгнення, це про який буде мова іти новий реєстр. І щоб подати правку, ви розумієте, сьогодні всі подали все, що захотіли, міністерства, ЦОВВ, всі, хто хотіли, перехідними положеннями напрацювали абсолютно новий закон про реєстр, не про соціальну допомогу. Там же нічого немає про допомогу, це про реєстр, про шматок реєстру. І сьогодні у вас як депутатів навіть немає можливості подати правку, щоб змінити ці перехідні положення, розумієте.

Тому я і пропонував, це б могло стати за основу для першого читання, але взагалі не зрозуміло, навіщо робити шматок просто цього реєстру, тим більше він паралізує роботу ССД громад і сьогодні саме основне – громади не зможуть дати потім допомогу. Сьогодні, наприклад, Харківська рада проголосувала за те, щоб кожна дитина... щоб дитина кожного загиблого воїна отримала по 8 тисяч щомісячно до повноліття, розумієте. Оце допомога від держави, від громади, там конкретно прописано все. А тут що? Тут нічого. Тут просто про те, що колись там хтось, що вони мають отримати право на репарації. Вони і так мають це отримати право на репарації.

Я вас прошу, колеги, не підтримувати це. Я кажу, ми намагалися чесно 17 груп робочих відбуті і поправити все. Але ми навіть, остання робоча група, яка була вчора, от уявіть собі, нам висилають один текст перехідних положень закону, а група іде по інакшому тексту. Вони знову за ніч щось змінили якимись там правками, і ми взагалі на різних мовах розмовляємо. А це ж тема не про кошенят ми розмовляємо, а про дітей, розумієте. От кожен сьогодні з вас... долю навіть ненароджених дітей, які сьогодні постраждали внаслідок удару по Києву, які завтра постраждають, які завтра народяться, сьогодні, пропонується це змінити. Давайте діяти чесно, точно: напрацювати цей, взяти за основу перше читання тіло цього закону вже про реєстр і працювати, і давати правки.

Дякую, колеги, за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Булах Лада, будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Хочу цілком підтримати цей виступ. Хочу цілком підтримати цей виступ.

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що ви дуже близько фракційно з Павлом Сушком знаходитесь на одній сторінці. І я думаю, що сьогодні...

СУШКО П.М. Ні, ні, ми фракційно від "Слуга народу"... Пані Галино, добре, ... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Тормозити закон, який створює каркас для захисту людей. І я не надавала слово. Будь ласка, не перебивайте, так само, як вас не перебивали. Тому давайте ми будемо створювати системи захисту дітей. Якщо в когось буде необхідність щось змінити, в будь-якого народного депутата є ініціатива змінювати. Але система має бути в тому числі і для тих, хто постраждав сьогодні. І чим більше ми тягнемо, тим пізніше ця система буде створюватися.

Будь ласка, пані Тетяна Циба як голова робочої групи, хочете відповісти, чи я надам слово...

ЦИБА Т.В. Я хотіла...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ЦИБА Т.В. Я хотіла, власне, дивіться, дійсно, законопроект змінився і, дійсно, зараз в основному в цьому законопроекті врегульовані питання реєстру, врегульовані дуже якісно і дуже як би з урахуванням всіх можливих

стейкхолдерів цього процесу. Це правда. Тому ті правки, про які говорить пані Юлія Тимошенко, питання в тому, що ми дійсно в цьому законопроекті фактично не розписуємо, кому ми скільки даем, тобто це закон не про гроші, не про роздачу грошей. Це законопроект став про систему обліку того, хто претендує на виплати.

Більш того, ті виплати, які зараз є, дітям-сиротам, дітям з інших пільгових категорій, вони лишаються такі, як є, а щось уточнюється Кабміном. А решта людей... дітей, які постраждали, які вносяться до реєстру, вони будуть дійсно претендувати на всі ці виплати після отримання репарацій, це правда, тут немає якогось суперечення. Але ми мусимо підготувати це підґрунтя для того, щоб люди, які постраждали, щоб вони... хтось щось отримає вже зараз, а хтось отримає пізніше.

Більш того, тут, наприклад, є механізм проміжних компенсацій. Тобто якщо людина щось вже зараз може отримати, але при тому не позбавитись права на репарації, коли ці репарації будуть. Тобто це досить важливий механізм. Хоча, да, там не розписано, кому скільки ми даем. Це правда, тут такого немає. Тому, власне, поки що така відповідь.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Тетяна.

Булах Лада, будь ласка. Пані Лада, не чуємо вас.

БУЛАХ Л. Так чутно?

ГОЛОВУЮЧА. Так, чутно.

БУЛАХ Л. Вітаю всіх. По-перше, я хочу висловити загальну свою позицію – суперзакон. Будь-яка демократія має кимось керуватися. Галино, молодці. Це прогресивніший революційний закон. Жодна країна, мабуть, не дай бог, щоб зіштовхнулася з такими потребами, але в Україні нарешті

з'явиться чітка дефініція, хто ці діти, їх категорії, форми соціальної підтримки, які вони можуть набувати.

Я хочу просто тут трішечки додати. Не можу просто не відгукнутися до коментаря представника такого класичного політичного бомонду Юлії Володимирівни, яка казала, що ми завжди вписували конкретні цифри конкретних допомог. Даруйте, але сучасна соціальна допомога давним-давно вже не використовує грошові допомоги як вільною ефективною формою цієї підтримки своїх громадян. І цей закон якраз дає право і підґрунтя, да, він забирає цю дискрецію, хто ці діти, чому їм повинна надаватися державою якась специфічна, інноваційна, можливо, навіть допомога, житлом, навчанням, додатковими робочими місцями, додатковою підтримкою, якщо це інвалідизована дитина. Тому загальна моя думка і позиція: супер і закон треба підтримувати.

А тепер конкретно мої запитання. Просто слухаючи доповідь Тетяни, пані Тетяни, я почула, що вона фіксує, що пропозиції Міністерства охорони здоров'я були відхилені, я підняла всього-на-всього дві правки, просто хотіла попитати. Тут є два представники Міністерства охорони здоров'я, можливо, вже знайдені компроміси і якимось їх частково або редакційно враховано, тому, можливо, просто уточніть, чому 87 правка і 95 правка, можливо, вони хай лишаються не врахованими, але по суті мені б хотілося дізнатися, чи знайдено компроміс між цими пропозиціями Міністерства охорони здоров'я і безпосередньо авторами. Ну, можливо, Таня дасть відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Дякую, пані Лада.

Будь ласка, пані Тетяна Циба, відповідь. Потім відповідь, я думаю, що Міністерству охорони здоров'я ми трішечки пізніше надамо слово, Підняла руку ...*(Не чути)*

Будь ласка, пані Тетяна Циба, потім пані Тимошенко.

ЦИБА Т.В. Дуже дякую за запитання.

Дивіться, насправді ми поки що про домовленість між міністрами, була така домовленість, що пані Оксана Жолнович переговорить з паном Ляшком Віктором, щоб, можливо, вони між собою порозумілися, яким чином ці мультидисциплінарні команди будуть працювати. Але насправді, на наше переконання, все ж таки Міністерство охорони здоров'я має бути залучене до цих команд, тому що це зрештою здоров'я дітей, здоров'я і постраждалі діти і без Міністерства охорони здоров'я це не може бути. Я розумію десь Міністерство охорони здоров'я, коли їм говорять, що ви ще й тут берете участь, може, вони не дуже до цього готові, просто не зовсім розуміють механізми. Але мені видається, що в законопроекті ми все-рівно мусимо їх зобов'язати брати в цьому участь, а механізми напрацюються в процесі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Юлія Володимирівна і потім міністерствам надам слово. Будь ласа, Юлія Володимирівна. Пані Юля, не чуто вас. Пані Юля!

Вона на зв'язку? Ігор, підкажіть мені, бо я не бачу зараз, не бачу взагалі віконця Юлії Володимирівни. Вона попереджала, що зв'язок поганий.

Гаразд, ми підключимося, коли пані Юлія буде на зв'язку. Я зараз дам міністерствам по черзі. В першу чергу пані Жолнович. І я прошу ще раз навести інформацію для всіх народних депутатів щодо узгодження позицій всередині Кабінету Міністрів. Ми б хотіли почути, чи узгоджена зараз позиція, кінцева редакція, яка надана народним депутатам на ознайомлення і на голосування, чи узгоджено це з паном Ляшком, і потім МОЗ нам це відповідь, і з Міністерством фінансів, це надзвичайно важливо. І взагалі ваша думка щодо готовності законопроекту до зали.

Будь ласка, пані Оксано.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня, шановні колеги, шановна Галина Володимирівна! Дякую за можливість виступити. Я хочу також приєднатися

до слів пані Лади Булах з подякою робочій групі за напрацювання такого справді комплексного законопроекту.

Перше. Вважаю, що та редакція, яка сьогодні підготовлена і надана депутатам, є повністю готовою для того, щоб її голосували. Ми можемо до нескінченності вдосконалювати законопроект, але ніколи не зупинимося, тому що немає шляху, межі для досконалості.

Тепер щодо підходів. На жаль, традиційно наша соціальна політика будувалася таким чином, щоб визначити якийсь прожитковий мінімум і щось комусь дати. Вибачте, але я вважаю, що це формально відкупитися від проблеми людини. Бо сьогодні ми фіксуємо, наприклад, онлайн навчання наших дітей вимушене в Запорізькій області призводить до того, що у дітей виникли проблеми з соціалізацією та мовні проблеми. І кожному з них потрібні додаткові курси логопедів і соціальних педагогів, які зараз допомагають дітям поновити своє мовлення комунікацією і так далі, і це послуга, яка коштує грошей.

Далі. Коли ми говоримо про психологічну допомогу і психологічну підтримку, яку ми зараз для родин з дітьми повністю оплачуємо, як держава, то це буде більше вартувати аніж якась пряма виплата. Ми повинні розуміти, що різні потреби в різних дітей сьогодні, настільки вони великі і різнобарвні, що уніфікуючи всіх під один шаблон, ми, на жаль, не закриємо їх потребу, а породимо зрівнялівку, тому я дуже проти одного єдиного підходу. Я за мультидисциплінарний підхід, за те, щоби були визначені потреби індивідуальні щодо кожної дитини, як ми там це прописали. Бо, наприклад, ті діти, які сьогодні перебувають за кордоном, вони потребують українських систем освіти, які спільно з Міністерством освіти розробляються, щоби не втратити українську ідентифікацію. І їм не допомога грошова потрібна.

Ще одне хочу звернути увагу, що сьогодні ми не можемо записати тільки з державного бюджету, бо різні рівні допомоги будуть надаватися з різних рівнів бюджету. Наприклад, соціальні послуги частково оплачуватимуться з державного бюджету, а харчування вже сьогодні

оплачується з місцевого бюджету. А для тих дітей допомога, які перебувають за кордоном, буде надаватися міжнародними донорами, а репарація дітям проміжна, що постраждали від сексуального насильства, ми проговорюємо також про оплату за кошти міжнародних донорів. Ми ж розуміємо, що наш державний бюджет сьогодні не наповнений коштами, щоби мати можливість оплатити всім все. Ми, навпаки, звузимо визначенням чіткої якоїсь тільки грошової допомоги можливості допомогти кожній конкретній дитині в їх проблемі. Тому що навіть дитина із забезпеченої родини, яка не потребує якоїсь невеликої, скільки ми дамо, 2,5 тисячі, 3,5 тисячі гривень, це для цих дітей в окремих випадках взагалі не допомога. Але вона потребує психологічної підтримки, вона потребує залучення в мультидисциплінарній команді для того, щоб її соціалізувати, вона потребує дуже часто якихось навчальних елементів, якщо вона переїхала за кордон, а без супроводу соціального.

Тому якраз так, як ми визначили сьогодні, це відхід, вперше відхід. Воно дуже мені нагадує законопроект, який є в Лондоні, в Англії, щодо взаємодії різних органів про співпрацю щодо кожної конкретної дитини, де ми чітко кажемо, що ні одна із сторін, ні одна із складових не може бути відсторонена. Не тільки там соціальна складова має якусь виплату забезпечувати, але так і охорона здоров'я має бути включена в складі повної реабілітації для тої дитини. І освіта має включена бути в соціалізацію і надання освітньої послуги. І правоохоронні органи мають бути включені для того, щоб довести відповідні статуси, бо нам важливо повністю закрити всі потреби кожної конкретної дитини, яка постраждала внаслідок війни, і кожна з них постраждала.

Сьогодні ми Постановою про постраждалих внаслідок військових конфліктів такими визначаємо тільки дітей, що проживають у зоні бойових дій, що визначаються зоною ...*(Не чути)*, щоб ви розуміли, і туди точно не потрапляють діти, які сьогодні зараз уже, наприклад, потрапили в лікарню в результаті нічної атаки в Києві, які постраждали у Львові, які страждають

десь на виїзді за кордоном. Цей закон насправді безпрецедентно розширяє можливості різних дітей отримувати підтримку. Але через те, що ці діти настільки різні і настільки в різних умовах, і в кожного буде настільки інша таргетована потреба, уніфікувати її – це означає звузити обсяг підтримки і допомоги.

Тому я закликаю всіх не робити цього. Ми записали максимальну кількість різних видів підтримок, де вказали, що вони повинні бути надані і максимально зобов'язали величезну кількість організацій включитися для того, щоб оцінити потребу кожної конкретної дитини. Давайте будемо робити людиноцентричний підхід до всіх видів допомог і підтримок з урахуванням таргету кожної дитини і кожної потреби, а не уніфікацію, як це, на жаль, дуже часто у нас відбувалось, бо насильство коштами не закриєш. Відсутність батька і моральну травму, яку ми зараз фіксуємо, коли проводимо послугу відновлення для ветеранів та членів їх родин, і те, що відбувається з дітьми, бо з ними це ніхто не проговорює, цим не закриєш. Цей батько дає кошти своїй родині, бо, слава богу, армію ми забезпечуємо, але біль тої дитини немає кому полікувати. Тому для нас дуже важливо розібрати види підтримки. І щоб ви також розуміли, натуральна допомога – це теж допомога. Вона дуже часто буде багато більш вартісною, аніж якась пряма фінансова підтримка, і нам це теж треба рахувати як ресурс держави, бо ми витрачаємося як держава, ми повинні облікувати всі видатки, в тому числі на реабілітацію, на лікування, на соціальні послуги, соціальну допомогу, освітні послуги, це наші сукупні видатки, які ми забезпечуємо нашим дітям для поновлення їхніх прав і які ми потім виставимо в адрес Російської Федерації як репарації, бо таких видатків могло би і не бути, якщо би не було цієї жахливої війни.

Сьогодні повністю документ готовий, по всіх принципових позиціях є узгодження із міністерствами. Я розмовляла особисто з паном Віктором Ляшком, і він глобально не проти мультидисциплінарних команд, тому що ми рухаємося з ним, в принципі, в тому, щоби до всього був

мультидисциплінарний підхід. Ми його узгодимо на підзаконному рівні з точки зору обсягу залучення кожного конкретного медичного працівника до участі в тій чи іншій мультидисциплінарній команді з огляду на спроможність, на пакети і на всі особливості. Тому це теж як би не обмежується законодавством. Але я повністю теж погоджуюся, що обслідування дітей, лікування, реабілітація – це частина їх відповідальності. І оцей обмін, мультидисциплінарний обмін даними, він мусить бути.

Звісно, я розумію Мінфін з точки зору обсягу видатків, які вже сьогодні будуть передбачені цим законопроектом, але розуміючи крихку конструкцію цього закону і, скажімо так, різні бачення з точки зору давайте збільшимо, розширимо, поглибимо і так вже існуючу допомогу, я вважаю, що сьогодні ідеальний баланс ми досягнули, який дозволить нам цей закон запуснути, розпочати по ньому допомогу, а потім дивитися вже по факту і вдосконалювати кожен окремий інструмент окремо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Оксана.

Нам важливо, щоб всі міністерства були готові максимально швидко прийняти цей законопроект і діяти на користь дитини, вже там не очікуючи навіть 2024 року, якщо ми його приймемо. Це надзвичайно важливо.

Підняв руку Михайло Михайлович. Михайло Михайлович, зараз ви хочете виступити чи послухаємо ще Міністерство охорони здоров'я і Мінфін? Як, скажіть як краще.

ЦИМБАЛЮК М.М. Давайте я зараз висловлю позицію, а тоді вже будемо слухати.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Шановна Галино Миколаївно, шановні колеги, я погоджуюся з усіма, що законопроект, який врегульовує соціальну захищеність дітей, вкрай необхідний. Прикро, що до цього часу немає керівника Служби із захисту дітей, бо, мабуть, йому б теж реалізувати цю політику.

Але я хотів би сказати, відповісти, що немає ідеальних речей, в тому числі не можна казати, що цей закон ідеальний, бо це може говорити тільки той, хто не володіє темою, а говорить загальні фрази. Я знаю трошки цю позицію і знаю цю тему, бо колись професійно нею займався. Але я ще раз підкреслюю, що я впевнений і підтримую, що такий закон потрібен.

Про відкупитися. Та ніхто не хоче відкупитися, бо як Росії не відкупитися за горе, яке вони несуть українському народу, так декому в майбутньому не відкупитися, якщо хтось зробить помилку в такому реформуванні. І про грошову допомогу, колеги, не вважайте, якщо в когось вже все фінансово вирішено, що для тих родин, які чекають фінансову підтримку, для них це неважливо. Ні, важливо. Якщо ви знайдете щось інше, то давайте, це буде, мабуть, геніальний винахід, якщо ви знайдете як допомогти цим родинам, не даючи їм кошти, бо дуже складно буде навіть цим командам визначитись, кому яка допомога потрібна, бо включення людського фактору якраз може вже стати помилкою.

Про харчування і місцевий бюджет. Ні, закон має гарантувати те, що держава, державним бюджетом, колеги, не перекидайте щось на місцеві, не розділяйте відповідальність, бо ви гроші... ми як Верховна Рада вилучаємо з місцевого бюджету, а хочемо на них покласти харчування. І доповідаю міністерству і тим, хто володіє темою, що сьогодні одні місцеві бюджети харчують за 50 гривень, а інші за 20. То це гарантія держави? Вибачте. А треті не мають коштів, тому що громада не має коштів.

Наступне. Я звертаюся до голови нашої робочої групи, шанованої пані Тетяни Циби, дайте, будь ласка, відповідь. Оце, що говорила голова комітету, що це за правки від Мінфіну? Як ми їх будемо враховувати? Бо це щось, якась нова процедура. Ми народні депутати. І ваша думка, вже готовий цей

законопроект, як голови робочої групи, щоб виносити в сесійну залу, чи ви вважаєте в тому числі після дискусії, що, можливо, ще один раз зібратися, врахувати все, чи вже, ви вважаєте, він готовий? Вибачте за емоційність, але діти – це наші оголені нерви. Давайте будемо їх берегти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, Михайле Михайловичу.

Будь ласка, пані Тетяна Циба. Відповідь.

ЦИБА Т.В. Дивіться, у нас є ці пропозиції від Мінфіну. Якщо ми не знаємо... в смислі, якщо у нас немає процедури їх враховувати, ну, давайте не будемо їх враховувати. Я не готова, на жаль, сказати.

ГОЛОВУЮЧА. Процедури нема, це наша добра воля, чи зробити їх комітетськими правками, чи ні, Михайле Михайловичу.

Ми пропонуємо так, як ми і домовлялися раніше, що ми питання харчування зараз залишаємо за скобками, питання харчування дітей.

По-перше, це комітет Бабака, це його компетенція.

По-друге, це не таке просте питання, як воно може здатися комусь. І щодо джерела, ми своїм законом встановлюємо лише так, як сказала наша пані міністр Оксана, що там джерела можуть бути різні і під ці програми також. Ми лише пишемо, що джерела можуть бути різні, а все, що, яким чином це відбувається, встановлюється на рівні постанов Кабінету Міністрів так, як воно регулюється і наразі.

І цей законопроект, давайте не будемо чіпати, в який спосіб цей механізм має змінюватися, що має робити Кабмін без комітету Бабака. Він має це пройти, має бути Лісовий, в нього там питання цих кухонь, меню, хто що фінансує, приватні, не приватні школи, середня, дошкільна, дошкільця, середня освіта і таке інше, що таке соціальна незахищеність версти, дітей безпосередньо, кому ми зможемо це надати. 95 стаття Конституції, як

збалансувати бюджет. Тому міністерства наші наразі готові під той текст, який готується, готові робити нормативно-правові акти і моментально впроваджувати це в дію. Якщо ми цей закон не видаємо, то для них немає можливості це комбінувати і створювати, ну, те, що пані Оксана називає як мультидисциплінарні команди. Тому для Кабінету Міністрів це надзвичайно важливо для створення всієї інфраструктури опікування з боку держави.

Звісно, якщо це не статусні... не сироти, там, де є батьки, але держава має приглядати в тому числі і за батьківською політикою. Ви бачите, що відбувається, коли наші діти їдуть за кордон, як потужно їх там захищають навіть від українських батьків. У нас там відбувається позбавлення батьківських прав українських мам також, дітей просто забирають у разі, якщо їм, не знаю, хтось там фізичне рукоприкладство робить чи ще щось, що не завжди викликає реакцію в українських структурах влади і реакцію до таких батьків. В Європі дуже швидко на це реагують. І перше, що роблять, – це дитина передається опікуну або в державні структури проміжні, які потім передають дитину в родину. Тому давайте ми цей механізм будемо швидше запускати.

Ми створюємо рамки, тут ще багато роботи для Кабінету Міністрів, але без рамки, яку створюємо ми з точки зору джерел фінансування, ніхто не збирається змінювати систему харчування цим законом. Написано, що вона відбувається відповідно до законів України, і там перераховано купу законів, як це відбувається наразі. Це лише рамка, пані Оксана абсолютно правильно сказала, як взаємодіють всі органи для того, щоб дитина була в центрі. Це і також і manual для нашої новостворюваної служби дитини. Чи вона буде такою, як вона була раніше і була розпущена, чи це буде нова державна служба по захисту дитини, яка буде хабом між всіма міністерствами для того, щоб в центрі була дитина і всі фронти держави працювали на дитину. Тому він надзвичайно необхідний. Звісно, що ідеального, я не думаю, що його можливо... Але Михайло Михайлович запитав у вас ще, чи готовий

законопроект зараз до голосування? Чи потрібно ще затягувати його обговорення? Чи всім були надані можливості висловитися?

І ще раз я хочу повернути нас до Регламенту Верховної Ради. При всьому при тому, що наші робочі групи працюють максимально демократично, враховують точки зору багатьох верств населення і громадськості, організацій і таке інше. Я хочу повернути нас до Закону про Регламент. Кожен комітет має діяти в рамках, закон іде на друге читання, подані правки, ці правки ми маємо або врахувати, або відхилити. І Закон про комітети дає можливість нам зробити депутатські, комітетські правки, комітетські правки, по яких комітет не обмежений по часу внесення. І якщо голова робочої групи, і комітет в цілому більшістю голосів вважає, що потрібно ще щось змінити, ми можемо це прийняти.

Тому я вас просто прошу, мені як голові комітету буде простіше вести, щоб ми перейшли не тільки на обговорення, яке провадилось на всіх робочих групах, а перейшли до формальних речей, що ми маємо проголосувати, як ми мусимо... чи готові ми голосувати в цілому. Міністерство нам каже, що готові. зараз послухаємо ще систему охорони здоров'я і Мінфін, щоб почути, що в Кабінеті Міністрів вони все це злагоджено чекають саме в таких конструкціях. Ми сказали точку зору народних депутатів, що ми не збираємося зараз ламати жодної системи соціальної підтримки дітей, який є. Ми лише робимо рамку, яким чином створюється і закон так називається. І на мій погляд, ми ні жодної краплини не відійшли від мети, яка була задекларована на початку внесення цих законів, а саме створення системи захисту дитини. Те, що він став більш європейським більш цивілізованим, це однозначно саме так воно і є.

Михайло Михайлович, є ще зауваження?

ЦИМБАЛЮК М.М. Я вас почув. Все, я почув.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Павло, будь ласка. Пан Павло Сушко.

СУШКО П.М. Лише одну ремарку, тільки те, що ви сказали. ви дуже правильно сказали зараз, що ми маємо повернутися до Регламенту, що ми маємо працювати як це працює в цивілізованій європейській демократичній країні. Дивіться, люди делегували нам повноваження, щоб ми висловлювали думку, діяли в рамках Регламенту. Є тіло закону, який виноситься на перше читання. Депутати читають закон, помічники читають закон, він про одне. Всі підтримують. Потім є можливість змінити те, що там написано по слову, але в рамках конкретної норми. І я це підтримую, це правильно. Уявіть собі, коли ви кажете, давайте повернемося до Регламенту, сьогодні там немає що міняти, бо із-за слова "перехідні положення" з'явився новий закон, нове тіло закону. І всі ці правки до старого закону, який був на першому читанні, вони не мають сенсу. Тому ви призиваєте приймати правки від депутатів, а їх немає, бо все що написано в перехідних положеннях, це написали всі, кому завгодно, всі абсолютно. Я навіть не впевнений, що депутати там писали. Писали міністерства, ЦОВВ, громадські організації, всі, всі, всі, і тому депутатам сьогодні не має можливості подати саме правку, встановлену... Можна обговорювати безкінечно, ідеальності домагатися безкінечно, але треба колись зупинитися, правильно. І оце перше читання – це і є зупинка. І потім у рамках цієї зупинки вже щось правиться. От я про це, тут немає нічого. І він повністю змінений сенс: був про соціальну підтримку дітей, а сьогодні він лише про декларації, про реєстр. Ось і все. Сьогодні є Закон "Про охорону дитинства", і в рамках цього закону служби і діють, вони вносять всіх дітей.

Я просто не хочу затягувати час, але от саме про Регламент і про права депутатів я і хотів би сказати, що тут немає можливості щось міняти депутатам, немає тіла закону, за яке проголосували в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, ми порушили в чомусь Регламент? На друге читання внесені правки і робоча група внесла свої. В чому тут ви вбачаєте порушення, пане Павло?

СУШКО П.М. Це не правки, правок немає.. Є тіло закону про одне – про соціальну підтримку.

ГОЛОВУЮЧА. І той, і інший закон, той, який виявився – це про систему соціального захисту дитини.

СУШКО П.М. Там немає про захист нічого...

ГОЛОВУЮЧА. Ви хочете сказати, що той закон, який зараз виписаний, він не про соціальний захист дітей?

СУШКО П.М. Ні, про шматок реєстру, який буде створений у майбутньому. Про шматок реєстру.

ГОЛОВУЮЧА. Це тільки судження, це судження, це особисте судження, що ви вважаєте, що цей закон про то, ми вважаємо, що про то. Ну, то єсть про що...

СУШКО П.М. Запитайте у пані Тетяни.

ГОЛОВУЮЧА. Про що?

СУШКО П.М. Вона вчора підкреслила, що це про реєстри, а не про дитину.

ГОЛОВУЮЧА. Я хочу побачити, де було порушення Регламенту.

Будь ласка, пані Тетяна Циба.

ЦИБА Т.В. Дякую дуже.

Дивіться, я не можу погодитися з паном Павлом у тому, що це порушення. Закон дійсно змінився. Ні, дивіться, закон змінився, без питань. Він для того і опрацьовувався до другого читання. Більше того, комітет брав у цьому участь, це вже ідея комітетський... комітет працює над другим читанням. Правки народних депутатів були враховані. Ну, не треба говорити, що немає правок народних депутатів. Дуже багато правок. Більше того, окрім правок, ну, навіть дуже багато... Взагалі всі терміни, які тут почали використовуватися, це терміни, які ми погодили і брали терміни із законопроекту пані Тетяни Скрипки, яка люб'язно дозволила, щоб ми не окремо її законопроект про визначення приймали, а щоб ми могли імплементувати тіло одного закону в інший, тому що це про одне і те саме. Дійсно, цей законопроект так і лишився – про захист прав дітей. Змінився підхід до цього як би захисту, ми не роздаємо зараз пільги, але ми все рівно говоримо про захист, ми створюємо систему, яка буде потім давати ці пільги. Просто не прямо зараз, а пізніше, коли будуть репарації.

Що стосується старої системи. Так, вона є, але вона застаріла, і нам у будь-якому випадку треба її оновлювати і виходити з іншими принципами. Тому мені видається, що ми тут, чесно кажучи, трошки вперлись в потолок. І на всіх робочих групах ми дійсно всі висловлювались, і було дуже багато правок, в тому числі від гуманітарного комітету. Більшість цих правок толкові, розумні, адекватні правки були обговорені і напрацьовані, і внесені в тіло закону, навіть коли це були правки не прописані, а просто висловлені концептуально. І можна підняти записи з усіх засідань, ніхто не може сказати, що ми когось не послушали, не дочулися до чієїсь думки. Щось не врахували, дійсно, а щось врахували, і врахованого набагато більше.

Тому мені видається, що законопроект, він готовий до приймання його зараз на комітеті.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Тетяно.

Зараз пану Тарасу Тарасенко надам слово, лише зауважу, що правильно пані Оксана сказала, якщо ми будемо конкретизувати в законі на кшталт нашого минулого законодавства, ми звузимо права дітей, тому що ми надали надзвичайно широку рамку використовувати різні джерела постановами Кабінету Міністрів розширювати захист дітей. Ми не звужували ті програми, які сьогодні конкретизовані в законодавстві. Ми, навпаки, створюємо різноджерельне і навколо дитини технологія, яка здається комусь, що це про реєстр, але насправді в центрі реєстру є конкретна дитина. І без врегулювання, яким чином цей реєстр використовується різними органами державної влади, зрозуміти систему, як вона крутиться навколо дитини, взагалі не є можливим. Тому це не просто про реєстр, непотрібно формалізувати настільки цей закон, це насправді депутатський закон, тому що в депутатів немає конкретно права, це тільки в бюджеті Кабмін подає конкретно скільки, які суми виділяються на які заходи, але цей закон дозволяє створити систему захисту дитини не тільки з грошовими виплатами, але і розбудувати всю інфраструктуру, яка навколо дитини буде обертатися.

Тарас Тарасенко, будь ласка.

ТАРАСЕНКО Т.П. Загалом підтримуючи законопроект, я б хотів би задати ще питання і підтримати правки, які МОЗ рекомендує виключити з даного законопроекту. Я просто озвучу ці зауваження що, наприклад, МОЗ пропонує виключити, що надання психіатричної допомоги на підставах та у порядку, встановленому Законом України "Про психіатричну допомогу". І також надання медичної допомоги, реабілітаційної допомоги, також відсилка просто на законодавчі акти. Тобто сам закон не робить будь-яких нюансів.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Тарас, якщо МОЗ зніме ці пропозиції, ви теж знімете, чи ні? Ми ще не послухали МОЗ, тому що пані Оксана вже сказала,

що відбулось врегулювання всередині Кабміну. Для Кабміну це теж нова система. Ця нова система має бути сприйнята всіма міністерствами. Пані міністерка на те і є міністром соціального захисту для того, щоб... соціальної політики для того, щоб врегулювати всередині уряду всі протиріччя між всіма міністерствами. Ми не можемо підтримувати одне міністерство, якщо це не корелюється на інше міністерство. Пані міністр... у нас є ж якийсь рівень довіри, чи ні?

ТАРАСЕНКО Т.П. Дивіться, я просто тут говорю про те, що тут навіть просто юридична техніка, що ця норма робить відсилку, вона ніяких нових умов не встановлює. Тут навіть просто юридична техніка, якщо для МОЗ це нормально і для юридичного управління потім буде нормально, я з цим погоджуюся. Тут виключно юридична техніка.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Це треба було в робочій групі відпрацювати. Ми зараз або голосуємо, або не голосуємо і кажемо... у нас тут щось зараз йде обговорення на кшталт дебатів, на скільки ми готові цей законопроект підтримувати на цій стадії. Тому всі наводять якісь свої аргументи.

У мене прохання МОЗу висловитися і Мінфіну. Я прошу ще раз висловлюватися, не безкінечно надавати якісь свої правки, а висловлюватись в контексті ідеології, яка йде зараз на комітеті. Мінфін прошу висловлюватися, не зачіпаючи діючий механізм харчування. Будете робити це в іншому комітеті системно, а не смикаючи той закон, який має зробити каркас соціальної моделі. Тому і МОЗ прошу, якщо ваші правки ви залишаєте, то ми зараз будемо повертати цей законопроект на повернення. Якщо ви узгодили всередині міністерства, то я прошу це підтвердити.

Будь ласка, представник МОЗ і потім Мінфіну.

_____. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧА. І будемо очікувати вашу позицію, а потім письмово, тобто висуваючі, зауважте, що я буду просити на комітет, щоб були письмові звернення до комітету, що приймати. І якщо ви будете зараз знову повертати після 17 робочих груп чи 19 робочих груп на круги своя, то буде питання і до Кабінету Міністрів, що ви робите в робочих групах, чи ви час просто проводите, коли зарплату отримуєте від держави, чи ви робите це конструктивно і приймаєте цей законопроект максимально швидко. Діти чекати не будуть.

Будь ласка, МОЗ і потім Мінфін. МОЗ, будь ласка. Представтесь. Будь ласка, МОЗ. МОЗ, будь ласка! Дайте мені, хто від них прізвища.

Дубров Сергій, ви з нами?

ГАВРИЛЮК А.О. Пан Дубров технічно зараз ще не долучився. Департамент медичних послуг, Гаврилюк, якщо дозволите.

Дійсно, ці питання були узгоджені між двома міністерствами, просто слід зазначити, що в МОЗ цілком підтримка законопроекту і підтримка мультидисциплінарного підходу самого як такого, бо і в Міністерстві охорони здоров'я такий підхід використовується в багатьох нюансах. Ті правки і пропозиції, які формувалися і озвучені були на робочих групах, вони мали більш технічний скажемо так характер, не політичний. Ну, наприклад, просто...

ГОЛОВУЮЧА. Непотрібно, непотрібно повторювати ці треки, це не робоча група, не витрачайте наш час, ми вже годину працюємо, у нас ще купа законів, які ми розглядаємо. У вас для цього була...

ГАВРИЛЮК А.О. Все, добре.

ГОЛОВУЮЧА. Скажіть, будь ласка, кінцевий текст...

ГАВРИЛЮК А.О. Наскільки я знаю, позиція не наполягаємо, вони не є принциповими.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Лист чекаємо від Міністерства охорони здоров'я на комітет, що ви з текстом погоджуєтесь.

Міністерство фінансів, будь ласка.

ІВАНИЩУК Л.А. Доброго дня, шановні народні депутати! Леся Іванищук, директор Департаменту гуманітарної політики.

Галино Миколаївно, якщо ви дозволите, два слова, тому що я все одно змушена повернутися до питання харчування, тому що в даному...

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ви не повертаєтесь до питання харчування, Мінфін не нав'язує Комітету з питань соціальної політики тематику цього закону, Мінфіну не проводити його в залі. Я вас прошу, у вас є проблема в Мінфіні, разом з Міністерством освіти і науки, будь ласка, не підіймайте це питання у нас на комітеті, воно не відноситься до компетенції нашого комітету, взагалі не відноситься.

Будь ласка, по інших питаннях у Мінфіну є зауваження? Ми не погіршили вам... По іншому нема. Я перепрошую, що достатньо жорстко, але є регламент, це не вольниця, хто захоче що захоче вносити. Якщо Мінфін хоче змінити систему харчування дітей, будь ласка, очікуємо від Кабінету Міністрів законопроект у Верховну Раду, який піде відповідно до Регламенту. Дякую. Все інше ок.

Таким чином, Михайло Михайлович, я може теж додатково відповіла на ваше питання щодо узгодження всередині Кабінету Міністрів. Приходиться ще і Кабмін теж якось збирати до купи, як ви бачите. Дякую.

Шановні народні депутати, можемо ми переходити до голосування і в який спосіб є пропозиція голосувати?

Михайло Михайлович, в мене питання щодо Юлії Володимирівни. Вона настоює на тому, щоб ми проголосували правки по черзі, чи ми можемо проголосувати табличку в цілому, як ви вважаєте?

ЦИМБАЛЮК М.М. Це потрібно її запитати. Зараз спробуємо ще раз зв'язатися з нею.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді я пропоную у зв'язку з тим, що пані Юлія надиктувала номери правок, які вона хоче проголосувати, тому я поставлю по черзі.

Михайло Михайловичу, я назву номери, чи я правильно почула, тому що в мене нема, вона не надіслала правки. 144-а. І прошу пана Арсенюка Олега теж зафіксувати, бо я написала з голосу, а там треба трішечки поправити. Прошу з голосу проголосувати.

Це правки відхилені комітетом... робочою групою поки що, відхилені, перепрошую. Але пані Юлія попросила їх поставити на врахування. Тобто таким чином ми будемо голосувати врахувати цю правку.

144-а, 151-а, 153-я, 169-а, 170-а, 172-а, 191-а, 204-а, 207-а, 218-а, 220-а, 233-я, 248-а і 249-а. Ми голосуємо ці всі правки на врахування. Тобто потрібно, щоб ми набрали 6 голосів для того, щоб ці правки пройшли. Якщо ми 6 голосів не набираємо, табличка залишається в тій поточній редакції, яка надана робочою групою, і потім ми проголосуємо табличку в цілому на друге читання.

Будь ласка, пан Арсенюк, по черзі ці правки ставте, ми будемо голосувати.

АРСЕНЮК О.О. Галина Миколаївна, якщо можна, після 172 правки, перед 204-ю, трошки не вспів, яка там була?

ГОЛОВУЮЧА. Перед чи після?

АРСЕНЮК О.О. 172-а...

ГОЛОВУЮЧА. 191-а, потім 172-а, потім 170-а, це я в зворотному порядку. Я зараз сфотографую і відправлю вам.

АРСЕНЮК О.О. 170-а, 172-а. Да, якщо можна, одну пропустив.

ГОЛОВУЮЧА. Там наприкінці 248, 249...

АРСЕНЮК О.О. 191-а, 204-а. Все є.

Шановні колеги, тоді прошу голосувати правки, запропоновані...

ГОЛОВУЮЧА. Починаємо із 144-ї.

По 144-й голосуємо. Будь ласка, пан Арсенюк. Пан Олег, у вас вимкнений мікрофон.

АРСЕНЮК О.О. Третякова Галина Миколаївна. 144 правка.

ГОЛОВУЮЧА. Утрималась, жовта, утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Утрималась.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

АРСЕНЮК О.О. За.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.

Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк Олег Олексійович – утримався.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.

Никорак Ірина Петрівна. Не з'явилась.

Тарасенко Тарас Петрович.

НИКОРАК І.П. Колеги, я тут. Перепрошую.

АРСЕНЮК О.О. Ірина Петрівна, да.

НИКОРАК І.П. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Не підтримую.

АРСЕНЮК О.О. Не підтримую.

Тимошенко Юлія Володимирівна. Немає.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Утрималась.

Рішення не прийнято. Значить, правка номер 151.

Третякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Утрималась.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

АРСЕНЮК О.О. За.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – утримався.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.

Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Не підтримую.

АРСЕНЮК О.О. Не підтримую.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. Утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Утрималась.

Правка номер 153.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Остапенка ще не запитали, ви пропустили, по 151-й.

АРСЕНЮК О.О. Галина Миколаївна, 153 правка.

ГОЛОВУЮЧА. Я прошу просто пана Остапенка...

ОСТАПЕНКО А.Д. Я – утримався.

ГОЛОВУЮЧА. По 151-й просто його пропустили, так, по голосах.

АРСЕНЮК О.О. Да, вибачаюсь. Зафіксував.

153 правка. Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Цимбалюк – за.

АРСЕНЮК О.О. Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – утримався.

АРСЕНЮК О.О. Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – утримався.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Утримався.

АРСЕНЮКЮ О.О. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Утримався.

АРСЕНЮК О.О. Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Проти.

АРСЕНЮК О.О. Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна

ЦИБА Т.В. Утрималась.

АРСЕНЮК О.О. Утрималась. Дякую.

169-а.

ГОЛОВУЮЧА. Перепрошую, з процедури є у пана Остапенка.

ОСТАПЕНКО А.Д. Шановні колеги, може, проголосуємо пакетом, якщо в когось будуть свої там бачення на якісь інші правки, то тоді скажіть, щоб ми не голосували, у нас дуже багато ще... час, ми вже годину обговорюємо цей законопроект.

Михайло Михайловичу, ви не будете проти?

ГОЛОВУЮЧА. Тобто є пропозиція у зв'язку з тим, що народні депутати голосують однаково по всіх правкам, є пропозиція проголосувати по всіх цих номерах пакетом. Я ще раз зачитаю, якщо не буде у вас заперечень, то я поставлю голосування пакетом. Є в когось заперечення?

ЦИМБАЛЮК М.М. У мене, звичайно, є заперечення, але я, на жаль, в меншості.

ГОЛОВУЮЧА. Просто прохання, Михайло Михайловичу, нас поберегти всіх, хто, ну, бо ми однаково голосуємо. Я так розумію, що...

ЦИМБАЛЮК М.М. Вас бог береже.

ГОЛОВУЮЧА. Да, дякую. Дякую за те, що ви нас бережете і бережете час. Дякую.

Тоді ставлю пакетом на голосування: 169-а, 170-а, 172-а, 191-а, 204-а, 207-а, 218-а, 220-а, 233-я, 248-а і 249-а. Будь ласка, пан Олег.

АРСЕНЮК О.О. Так, шановні колеги, прошу голосувати за всі правки.
Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Утрималася по всіх.

АРСЕНЮК О.О. Утрималася.
Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. За по всіх.

АРСЕНЮК О.О. За по всіх.
Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.
Бабенко Микола Вікторович.
Арсенюк Олег Олексійович – утримався по всіх.
Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Утримався по всіх.

АРСЕНЮК О.О. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. Утримався по всіх.

АРСЕНЮК О.О. Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О. Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Проти.

АРСЕНЮК О.О. Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна

ЦИБА Т.В. Проти по всіх.

АРСЕНЮК О.О. Дякую, колеги.

Рішення не прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олеже, за голосування.

Таким чином виношу на голосування рішення комітету рекомендувати Верховні Раді України за результатами розгляду в другому читанні проект Закону України про основи соціальної підтримки дітей, які постраждали внаслідок повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України (реєстраційний №9042-1) прийняти в другому читанні та в цілому із необхідними техніко-юридичними опрацюваннями. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради визначити Цибу Тетяну Вікторівну.

Прошу проголосувати. Будь ласка, пан Олег.

АРСЕНЮК О.О. Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. Цимбалюк Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Утримався.

АРСЕНЮК О.О. Утримався.

Струневич Вадим Олегович.

СТРУНЕВИЧ В.О. Струневич – за.

АРСЕНЮК О.О. Бабенко Микола Вікторович. Відсутній.

Арсенюк – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. Гривко – за.

АРСЕНЮК О.О. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Никорак Ірина Петрівна.

НИКОРАК І.П. Никорак – за.

АРСЕНЮК О.О.Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

АРСЕНЮК О.О. Так. Тимошенко Юлія Володимирівна.

Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

8 – за, 1 – утримався. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую всім, шановні колеги.

ЦИБА Т.В. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Це надзвичайно важливий і важкий закон, тому ми зробили велику справу. Дякую всім.

У нас ще буде робота з юридичним управлінням, і бажано, щоб ми 118-у не використовували, але будемо дивитися, як юристи вичистять всі тексти, які ми написали. Дякую, шановні колеги, ще раз.

Переходимо до пункту 3 нашого порядку денного, це попередній розгляд, розглядаємо щодо доцільності включення до порядку денного сесії проекту Закону про ветеранське підприємництво (реєстраційний номер 10258), народний депутат Тарасенко. Тарас – перший автор, будь ласка, до слова запрошую.

ТАРАСЕНКО Т.П. Колеги, я прошу підтримати і проголосувати, щоб ми включили в порядок денний сесії даний законопроект. Він є дуже важливим, тому що ми будемо формувати нову культуру в суспільстві щодо запровадження ветеранського підприємництва в бізнесі. У нас очікується дуже велика кількість ветеранських рухів, самих ветеранів, сімей загиблих, на жаль, ми вже маємо достатню кількість.

І тому зараз ще до того, як ми перемогли, і до загальної демобілізації ми повинні сформувавши відповідну політику, яка дасть змогу економічного зростання ветеранам, які вже деякі по два роки прожили на жорстокій війні. І тому ми повинні створити можливість для запровадження власного бізнесу.

Також цей законопроект є більш рамковим, він створює умови для того, щоб на рівні уряду ми могли створювати умови, гарантії фінансування і запровадження спонукаючих факторів для розвитку бізнесу. Також ми

декларуємо про те, що підтримка ветеранського бізнесу здійснюється не на постійній основі, а буде на час певний. Тобто ми поки що розраховуємо, що це буде приблизно п'ять років і також це буде залежати від об'ємів надходжень в державний бюджет. Тобто фактично ми робимо прив'язку до того, яким чином буде наповнений бюджет, і тоді держава зможе гарантувати підтримку ветеранського бізнесу. Закладаємо основи для того, щоб, дійсно, ветеранський бізнес був підтриманий.

Це не декларативно, а саме будуть запроваджені програми, які могли б бути підтримані державою, і які будуть виконані державою. Загалом ми вже провели два заходи обговорень з громадськими організаціями, і тому ми отримали певний фідбек, критику, зібрали на даний час відповіді від центральних органів влади і будемо також ще доопрацьовувати даний законопроект, щоб він, дійсно, був працюючим. Наразі я прошу підтримати його і проголосувати за заключення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Як ми, пан, мабуть, що пан Остапенко як голова підкомітету у справах ветеранів, а потім послухаємо ЦОВВ, да?

Михайло Михайлович, зараз послухаємо пана Остапенка, а потім я вам слово дам.

ОСТАПЕНКО А.Д. Дякую. Дякую, шановні колеги.

На правах голови підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів комітету хочу звернути вашу увагу на те, що законопроект про ветеранські підприємства потребує суттєвого доопрацювання і зробити це на етапі підготовки до другого читання ми практично не зможемо. Звертаю вашу увагу на виступи центральних органів виконавчої влади та позицію громадських організацій, хоча тут було сказано, що було проведено там дві зустрічі з громадськими організаціями, але вони в своїй більшості не

підтримують даний законопроект. Так, переходимо до центральних органів виконавчої влади. Міністерства економіки України в своєму висновку надає низку зауважень та пропозицій. Зокрема, звертає увагу на те, що визначення терміну ветеранське соціальне підприємництво – це, що не найменше є у статті 4 законопроекту, по суті дублює поняття "соціальне підприємництво", яке пропонується законопроектом внести в Господарський кодекс України. Таким чином термін "ветеранське соціальне підприємництво" ототожнюється терміном "соціальне підприємництво", яке є більш широким поняттям, отже, створює колізію в термінології.

Крім того, оскільки в статтях 9, 15 та 17 законопроекту зазначається термін "інфраструктура підтримки ветеранського підприємництва, пропонує доповнити законопроект положенням, які визначають вміст цього поняття. Міністерство юстиції України у своєму висновку до проекту закону свідчить про відсутність конкретних механізмів регулювання відносин, які б суттєво відрізнялися від інших, визначених у законодавстві, шляхом підтримки суб'єктів господарської діяльності або встановлювали певні особливості із загальних правил їх надання у контексті забезпечення діяльності ветеранського підприємництва.

Проект закону декларує застосування механізмів підтримки суб'єктів господарювання, які вже передбачені законодавством, через схвалення та прийняття рішень органами державної влади у межах їх компетенції, передбачених законодавством. Звертаю увагу, що Кабінет Міністрів України щороку в проекті державного бюджету передбачає кошти на підтримку суб'єктів ветеранського підприємництва. Також є незрозумілим конструкція щодо членів юридичної особи, яка не дає відповідь на питання, до яких саме осіб застосовується наведений критерій.

Щодо осіб, які заснували юридичну особу та здійснюють управління нею, слід використовувати такий термін "учасник або засновник юридичної особи, член виконавчого органу юридичної особи". У свою чергу стосовно осіб, які уклали трудові договори з юридичною особою, слід

використовувати термін "працівник юридичної особи або трудовий колектив юридичної особи тощо".

Також у законопроекті відсутні норми, які встановлюють обов'язок суб'єкта ветеранського підприємництва повідомляти уповноважений орган про зміну відомості про суб'єкта ветеранського підприємництва, а також випадки, у яких суб'єкт ветеранського підприємництва зобов'язаний надіслати уповноваженому органу вищенаведені повідомлення.

Також стаття 11 проекту закону передбачає утворення органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування консультативних дорадчих або інших допоміжних органів у сфері ветеранського підприємництва. Таким чином, повноваження міністра, голови місцевої державної адміністрації, відповідно місцевої ради щодо утворення відповідної комісії є дискредитаційними і не є предметом регулювання закону.

Крім того, згідно з положеннями Господарського процесуального кодексу України та Кодексу України з процедури банкрутства справа про банкрутство (неплатоспроможність) відкривається господарським судом стосовно боржника. Отож, є недоцільним визначити окремо підставу для надання суб'єктам ветеранського підприємництва державної підтримки як визначеної суб'єктом господарювання своєї неспроможності своєчасно виконувати зобов'язання перед кредиторами через незадовільний стан фінансово-господарської діяльності, оскільки у такому разі суб'єкт господарювання зобов'язаний звернутися до господарського суду із заявою про відкриття провадження у справі про банкрутство.

Отож, хочу зазначити, проект закону в частині здійснення контролю за діяльністю суб'єктів ветеранського підприємництва не відповідає принципу правової визначеності.

Разом з тим, звертаю увагу, що правові та організаційні засади, основні принципи і порядок здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного нагляду

(контролю), їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного нагляду (контролю) визначається Законом України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".

Також хочу наголосити, що відсутність належного фінансування запропонованих гарантій призведе до утворення заборгованості та відповідно може спричинити звернення осіб до судових органів, а невиконання рішень національних судів у зв'язку з відсутністю необхідних коштів – звернення до Європейського суду з прав людини.

Дуже важливо, що пункт 1 розділу VI Прикінцеві та перехідні положення проекту закону не узгоджується зі статтею 7 Закону України "Про правовий режим воєнного стану" в частині передбачення можливості скасування воєнного стану. Так законопроект не містить визначення понять: пільгові ставки відповідних зборів, пільги зі сплати відповідних зборів, а також механізму чи джерел фінансового забезпечення надання таких пільг. Також законопроект не узгоджується з термінологією законодавства України про освіту.

Слід зосередити увагу на висновку Міністерства фінансів України, який вказує, що законопроект потребує доопрацювання та в разі його прийняття не буде забезпечений фінансовими ресурсами. Зокрема, Міністерство фінансів зауважує, що у показниках державного бюджету України на 2023 рік та бюджету України на 2024 рік за бюджетною програмою 1090, головним розпорядником якої є Міністерство ветеранів, забезпечено надання виключно фінансової підтримки ветеранам та членам їх сімей для реалізації проектів, які за результатами конкурсного відбору визначено переможцями, та спрямовані на реінтеграцію ветеранів і членів їх сімей до активного суспільного життя, забезпечення збереження та відновлення їх фінансового і психічного здоров'я, підтримку підприємницької діяльності ветеранів та сприяння їх працевлаштуванню.

Водночас для оперативного реагування на виклики, пов'язані із забезпеченням підтримки ветеранського підприємництва, є доцільно у законопроекті передбачити положення, що обсяги та напрямки фінансової підтримки ветеранського підприємництва визначатиме Кабінет Міністрів України з урахуванням наявних фінансових ресурсів державного бюджету.

Положення законопроекту, яке регулює питання надання фінансової підтримки ветеранського підприємництва, потребують перегляду з огляду на те, що перелік відповідних видатків встановлюється Бюджетним кодексом України, надання податкових пільг Податковим кодексом України, а зміни до них вносяться виключно шляхом внесення змін ...*(Не чути)*

Державна податкова служба України також надала свої пропозиції до даного законопроекту.

Тому враховуючи зазначене, просив би автора законодавчої ініціативи відкликати текст поданого законопроекту, напрацювати його в комітеті, тобто зробити його комітетським, адже на сьогодні це питання важливе і актуальне для наших захисників і захисниць.

Також хочу, щоб виступили громадські організації, які там дотичні до цих питань, з приводу ветеранського підприємництва. Також було отримано листа публічного від громадської ради при Міністерстві ветеранів, який також зауважує, що даний закон для того, щоб не став декларативним, ми повинні його відправити автору на доопрацювання.

А також хочу зазначити, у нас буде шостим питанням там розглядатися зміни до порядку плану роботи комітету, хочу нагадати, що відповідно до плану роботи комітету уже заплановано проведення круглого столу на тему: "Ветеранський бізнес як один із аспектів адаптації до мирного життя. Виклики сьогодення та перспективи їх вирішення". Тому пропоную провести його, як заплановано було, в цьому році і чітко визначити дату. Він ще не був проведений, тому що якраз дата і місце проведення узгоджуються громадськими організаціями, які зацікавлені в цьому напрямку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Анатолію.

Я зазначу просто, зараз, Михайло Михайлович, даю вам слово, що це у нас друга спроба підійти до ветеранського бізнесу (підприємництва). Перша була спроба 6350 законопроект Кабінету Міністрів, який зазнав критики, хоча і був проведений через наш комітет, але він далі не пішов, оскільки критикувався всіма, хто тільки міг. Тому це друга спроба, але нам потрібно йти в цьому напрямку.

Михайло Михайлович, будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Дякую.

Я погоджуюся, Галино Миколаївно, з вашою логікою, що тема є надзвичайно актуальна. І коли вивчаємо досвід інших держав, наприклад, Сполучені Штати, то саме розвиток ветеранського підприємництва і бізнесу дали можливість не тільки залучити і працевлаштувати ветеранів, а це майже 5 відсотків ВВП Сполучених Штатів дає саме ветеранський бізнес. Якщо дивитися на дослідження, то більше 60 відсотків вже діючих ветеранів, вони не чекають підтримки від держави, вони хочуть самі створювати додану вартість, утримати себе, свої родини і бути корисними для суспільства. Це є надзвичайно важливо.

Через те, погоджуючись частково з позицією голови підкомітету пана Остапенка, ми все-таки вважаємо, що цей законопроект слід рекомендувати ухвалити Верховній Раді у першому читанні, взяти за основу, створити робочу групу, залучити представників ветеранських, громадських організацій, в тому числі цоввок для того, щоб до другого читання врахувати всі позиції. Але я погоджуюсь, що більше чи довше ми тягнути не можемо, тому що вже сьогодні велика кількість ветеранів, вони вже самоорганізувалися і вони вимагають відкритих правил гри. Чи зможе цей законопроект в разі схвалення стати маркером, давайте попрацюємо спільно.

Моя пропозиція: прошу підтримати і проголосувати за основу в першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, пан Тарас Тарасенко. А потім пан Анатолій, я думаю, що він як перший автор відреагує і на...

Да, будь ласка, пане Тарасе.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дякую.

Я все-таки за об'єктивність. І я б хотів все-таки, якщо голова підкомітету доповідає, щоб він також говорив про позитивні відгуки, які були надані на даний законопроект, а не тільки про негатив. Ви можете ознайомитись зі списком авторів. Тобто серед авторів є відповідно Український ветеранський фонд, ветерани, які опрацьовували даний законопроект дійсно, вже пройшли обговорення. Також ми обговорювали і надсилали цей законопроект і в Міністерстві економіки, і в організаціям "Принцип", "Юридична сотня" для того, щоб вони надали свої відгуки. Тут є асоціація Українських ветеранів, з Позняком ми спілкувалися щодо цього. Тобто ми максимально широко і відкрито підійшли до його обговорень. Загалом всі підтримують прийняття даного законопроекту в першому читанні і однозначно говорять, що необхідно його доопрацьовувати. Але між першим і другим читанням його повноцінно можна доопрацьовувати.

Крім того, я звертаю увагу комітету, про те, що він повністю відображає всі принципи, які закладені в концепції ветеранської політики, яка була презентована громадськими організаціями у нас на комітеті. Тобто ми врахували навіть цю позицію. Тобто ми всі принципи економічного зростання ветеранів, про які говорив ...*(Не чути)* ми врахували і намагалися максимально забезпечити. Тому я прошу підтримати пропозицію і проголосувати за включення в порядок денний і проголосувати в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Дійсно, я думаю, що комітет буде в першу чергу керуватися думками громадських організацій. Да, пане Анатолій? Да, то єсть...

ОСТАПЕНКО А.Д. Да, ми повинні послухати і громадські організації якраз, які безпосередньо є ветеранськими, які будуть основними стейкхолдерами даного законопроекту. Але я хочу сказати, що у нас вже є деякі такі закони, як виплати до ...*(Не чути)*, декларативний, який навантажує бюджет, всі як би зацікавлені, цей закон як би робить виплати ветеранам, але кожен рік Кабмін не знає, що з цим законопроектом робити. До повномасштабної агресії, я хочу нагадати, той закон обсяг мав більше 8,5 мільярдів гривень, а виплачувалося реально ветеранам 1,5 мільярда, да, тоді ветерани йшли до суду, судилися з державою, і на державу це більше ще було навантаження, ніж мало бути.

Тому і цей закон може стати декларативним, як ми сказали, він рамковий, ми кожен раз хочемо випустити рамковий якийсь закон. Давайте його в комітеті зробимо комітетським за 30 днів, тоді вийдемо на голосування у Верховній Раді, його приймемо, скорочена процедура його буде внесення поправок і пропозицій, і бистро його впровадимо в життя. А якщо ми зараз його приймемо, який треба буде доопрацьовувати пів року, як попередній закон, який ми тоді обговорювали, ну це нічого не буде з цього гарного.

Тому хай висловляться всі ті громадські організації, які приймали участь, а потім, коли ми читаємо від них пропозиції, що у них дуже багато зауважень до цього даного законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я вибачаюсь.

ГОЛОВУЮЧА. Да.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я вибачаюсь, я не можу не відреагувати. Давайте ми не будемо порівнювати закон про фінансові якісь виплати і конкретний Закон про рамку ветеранського підприємництва. Якщо...

ОСТАПЕНКО А.Д. Пане Тарасе, у вашому законі не вказано навіть які пільги і які будуть... Я ж вам зачитував, да, у вас в законі, це ж не я, це ті органи центральної виконавчої влади, які будуть працювати з даним законопроектом....

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, давайте послухаємо реципієнтів цього закону.

ТАРАСЕНКО Т.П. Приймається. Дякую.

ОСТАПЕНКО А.Д. Нічого не вказано, все так розмито...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги! Колеги, ми це розуміємо...

ОСТАПЕНКО А.Д. І якраз те, що ви казали по першому закону, що немає чіткої юридичної визначеності...

ГОЛОВУЮЧА. Я думаю, що немає тут конфлікту. Навпаки, я знаю, що пан Тарас, коли готував цей законопроект, він подав його до Міністерства економіки, які надавали свої пропозиції, і я думаю, що наслідком прийняття цього закону мають бути зміни до деяких законів України, наприклад, до Закону "Про публічні закупівлі", до Закону про "інвестняню", де мають з'явитися речі, якими держава може допомагати ветеранському бізнесу.

Закон "Про публічні закупівлі", не можна в інші закони вставляти. Окей. Захищені контракти, під ключ організація бізнесу, я думаю, що ми зараз дамо слово пані Бережній, яка заступниця віцепрем'єрки і міністерки Міністерства економіки.

Спочатку пані Тетяна Циба просила слово, потім я надам слово Сергію Позняку, який є головою Асоціації підприємців-ветеранів, а потім Міністерству економіки. Я перепрошую перед Міністерством економіки, але спочатку ми в такому порядку послухаємо.

Тетяна Циба, будь ласка.

ПОЗНЯК С. Я можу Тетяні Бережній поступитися чергою.

ГОЛОВУЮЧА. Перепрошую, пане Сергій, я спочатку мушу дати, щоб депутати висловились і комітету особливо.

Пані Тетяна, будь ласка.

ЦИБА Т.В. Дякую дуже. Буду коротко.

По-перше, дійсно, дуже важлива тема, яку підняв пан Тарас. По-друге, дійсно, були попередньо дуже багато обговорень. Хоча, безумовно, теза про те, що законопроект потребує суттєвого доопрацювання і з деякими пунктами можна сперечатися або переписувати, це теж важливо, але я розумію, що і Тарас Тарасенко теж згоден на це йти, не те, що згоден, а він запрошує суспільство до цього йти.

Тому давайте розуміти, що цей законопроект потрібен. Як це правильно зробити процедурно, давайте визначимось. Але те, що це правильна тема і правильний напрямок, це однозначно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Тетяна.

Будь ласка, пан Сергій. Представтесь, щоб широко, всі, хто не знає вас, в обличчя і чесно в очі дивились.

ПОЗНЯК С. Мене звать Сергій Позняк, я голова Асоціації підприємців-ветеранів АТО. Я всіх вітаю. Я дуже дякую, що завдяки комітету це законодавство почало формуватися врешті-решт. Я дуже дякую пану Тарасу, що взагалі як би це з'явилося, і комітету, що нам є від чого відштовхуватися, є що обговорювати, тому що раніше навіть і цього не було.

Я розкажу просто, що бентежить в цьому законодавстві, які є пропозиції щодо цього законодавства. От вчора ввечері, це я вам розкажу кейс неретельного як би підходу до ветеранського підприємництва, мені дзвонить один ветеран-підприємець і каже, Серьожа, що робити, взяв грант в Українському ветеранському фонді, але ж я, каже, тільки відкрив ту фопку, я не бізнесмен, я не знаю, як цей бізнес вести. Мені дали 2,5 мільйона, мені просто знайома нашої сім'ї сказала, що вона розбирається в цьому бізнесі. Але я витратив, заплатив оренду за пів року, а потім ремонт, коли робив в приміщенні, то смета одна, а по факту вийшло інше. І в мене, каже, вже гроші закінчилися, а бізнес не запрацював і, каже, я в розпачі. Але, на секундочку, 2,5 мільйона гривень грошей платників податків пішли людині, яка не розбирається в бізнесі. Законодавство – це дуже важливо, це важливіше ніж якийсь там одиночний грант, тим більше таких кейсів у нас вже є. Тому потрібно підійти ретельно.

Моє враження від цього законопроекту, я його читав декілька разів, у нас з паном Тарасом, дякуючи його активності, було багато обговорень і з громадськістю, що він дійсно рамковий і декларативний, що до нього супутні законодавства потребують суттєвих змін, щоб він дійшов до практичного застосування.

Другий момент. В ньому є суттєві ризики зловживання в розділі визначення ветеранського підприємництва. Відсутні запобіжники проти створення там великої кількості ветеранських підприємств ...*(Не чути)* Ну,

там нема обмеження, скільки може ветеран створити цих бізнесів – три, десять, сто, п'ятсот або члени його сім'ї. Це раз. Два. Запропоновані нами механізми обмеження по кількості, по мінімальній кількості працівників компанії, які мають бути ветеранами, і взагалі скільки в компанії повинно бути працівників, вони там не враховані.

Крім того, я бачу велику кількість зауважень від відомств і міністерств, які рекомендують надіслати цей закон, повернути його на доопрацювання, трохи його доробити. І серед них от три таких ключових – це Міністерство внутрішніх справ, це Міністерство юстиції і податкова, тобто три відомства, з якими бізнес реально стикається і співпрацює, вони вважають, що цей закон, це просто... На мою думку, це небезпечно.

Є і позитивні моменти в цьому законодавстві, які мають на увазі розвиток підтримки ветеранського бізнесу, підтримки програмної урядом. Я сподіваюся, що це стимульне наш уряд на створення таких програм. Але в драфті, який мені надавав пан Тарасенко, там був розділ про самоврядування, про національну раду ветеранського бізнесу, і він чомусь в законопроект не ввійшов. Класна ідея, прошу повернути його і в результаті цього доопрацювання щоб це з'явилося.

Так взагалі дякую за те, що цей закон є, і варіант є, і я сподіваюся, що вже у нас недовго залишилося, щоб він народився як повинен народитися якісний законопроект такий, який, дійсно, буде захищати права ветеранів-підприємців. Тому що це згідно з дослідженням, як пан Михайло сказав, це найчисленніша категорія серед діючих військовослужбовців.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію.

Тетяна Циба, Тарас Тарасенко, потім Міністерство економіки, яке руку не піднімає, але в нього достатньо висока вага, потім Міністерство ветеранів Андрій Павловський.

Будь ласка, Тетяна Циба. Це ваша... А, ви...

ЦИБА Т.В. Перепрошую, це була стара рука. Вибачте.

ГОЛОВУЮЧА. Стара рука – це якось так... ввійшло.

Тарас Тарасенко, будь ласка. У вас не стара.

ТАРАСЕНКО Т.П. Да-да, я відреагую коротко про те, що... Дякую пану Позняку за те, що він дійсно приймає активну участь в обговоренні законопроекту, подає свої ідеї. І останню редакцію подивіться, будь ласка, ми все-таки врахували ваші пропозиції щодо кількості працівників. Щодо кількості обмежень бізнесів і як це обмежувати – це потрібно буде враховувати на робочій групі, я погоджуюсь з цим.

Отже, тут ще також хочу зазначити і попросити надати слово, щось не може, мені пише, це Український ветеранський фонд, Руслана Величко, у неї є... не може підняти руку. Вона просить також надати слово.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Чого це не може підняти руку? Так, давайте по порядку. Міністерство економіки, будь ласка, Тетяна Бережна. Потім, як ми домовилися, Андрій Павловський, Міністерство ветеранів. Має бути десь Міністерство соціалітики, тому що в законі йде кореляція на соціальне підприємництво.

Тому будь ласка, Міністерство економіки Тетяна Бережна. Міністерство економіки, там ваша основна роль. Безпосередні речі державної підтримки, вони надаються Міністерством економіки, то єсть без Міністерства економіки робити немає чого. Не чуємо, Тетяна Бережна.

СВІДРАК А.С. На жаль, Тетяна Василівна не змогла прийняти участь в засіданні комітету. Але якщо цей законопроект буде... Анна Свідрак, заступник директора Департаменту праці та зайнятості. Якщо цей

законопроект буде опрацьовуватись, то, безумовно, ми беремо на себе зобов'язання ще раз його уважно передивитись і спробуємо знайти спільний знаменник по цій позиції. Бо, дійсно, ветеранське підприємництво – це важливо і розглядати його треба в комплексі як соціальної політики, так і економічної. Будемо разом робити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Зрозуміло.

Міністерство ветеранів, Андрій Павловський. Потім Мінсоц. Будь ласка.

ПАВЛОВСЬКИЙ А.Б. Доброго дня шановна Галина Миколаївна, шановні присутні! Спасибі за цей законопроект. У будь-якому випадку він уже не просто актуальний, він, напевно, мав би бути давно. Повністю згоден з колегами, що немає межі досконалості, і там є що доопрацьовувати, але просив би розглянути можливість подати його на перше читання. Тому що в цьому випадку ми розуміємо, що буде не просто швидке якісне опрацювання, а будуть більш-менш зрозумілі терміни, коли це відбудеться. У протилежному випадку, на жаль, є ризик, коли удосконалення просто затягнеться, наскільки б воно не було актуальним та важливим.

Міністерство в цілому підтримує законопроект, він дійсно дуже актуальний, дуже потрібен, його багато хто чекає. І також додаюся до прохання дати слово Руслані Величко, Український ветеранський фонд, у неї теж є коротка інформація.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка. Тоді перед Міністерством соцполітики, Величко-Трифонюк Руслана, будь ласка, виконуючий обов'язки виконавчого директора Українського ветеранського фонду. Будь ласка, пані Руслана.

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Доброго дня, дякую. Там просто пан Сергій Позняк говорив стосовно Українського ветеранського фонду. Дивіться, Український ветеранський фонд не видає просто так 2,5 мільйона гривень. Це поетапно і поступово, тобто гроші видаються раз на квартал після того, як учасник конкурсної програми повністю здає фінансовий звіт разом із первинними документами і виписками із рахунків. Так само і якщо є вже звітний період по податковій, то і звіт з податкової для того, щоб ми дивилися, чи дійсно бізнес працює. І тільки потім після затвердження цього звіту надається наступний транш, як це загалом в міжнародній практиці і врегульовується.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Руслана. Точка зору на цей закон, то єсть це ж не ваша презентація Українського ветеранського фонду.

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Добре, точка зору на цей закон, так. Справа в тому що даний законопроект і дані положення були обговорені ще на публічних консультаціях Рухом ЧЕСНО за підтримки Національного демократичного інституту у 2021 році насправді. Після того, як пан Сергій Позняк та пані Оксана Коляда напрацювали концепцію ветеранського підприємництва, було взято за основу той даний документ, деякі, звичайно, норми туди не пішли, тому що там були певні проблемні норми, де б Антимонопольний комітет трішечки був би проти. І відповідно та стратегія була обговорена з більше ніж тисяча учасниками ветеранами-підприємцями, були офлайн публічні консультації, онлайн публічні консультації, консультації з органами місцевого самоврядування. І, якщо необхідно, ми можемо надіслати дані консультації, даний звіт для комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Руслана, давайте ми спозиціонуємо. Нам історія відома.

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Окей, добре. Я про те, що реципієнтів трішечки більше.

ГОЛОВУЮЧА. Ви державна установа, Український ветеранський фонд є державною установою. Нам в першу чергу потрібна точка зору, ви розмито кажете, я не можу, народні депутати зрозуміти ви – за чи ви – проти і що ви хочете сказати взагалі цим.

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Ми за даний законопроект, для того, щоб він був внесений у порядок денний сесії.

ГОЛОВУЮЧА, Ви лобісти такі.

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Перепрошую?

ГОЛОВУЮЧА. Ви лобісти цього закону, правильно?

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Ми лобісти ветеранів, але великої кількості ветеранів, а не окремих...

ГОЛОВУЮЧА. Ми зараз не ветеранів обговорюємо, ми обговорюємо закон. Якщо ви нам хочете показати, що ви лобіст ветеранів, приходьте до нас в будь-який час, будете нам доводити те, що ви дійсно лобісти ветеранів.

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Супер.

ГОЛОВУЮЧА. Нам потрібно зрозуміти, ви за закон чи ні?

ВЕЛИЧКО-ТРИФОНЮК Р. Ми за закон, так. Ми за закон, і відповідно співавторами законопроекту є і ветеранський бізнес агропідприємства, і є

інший ветеранський бізнес. Тому, звичайно, що ми за закон, який був теж обговорений з іншими ветеранськими бізнесами, і це було більше тисячі учасників, я просто хочу наголосити на цьому.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Тарасе, мені здається, що потрібно було ці всі бізнеси запросити, щоб ми їх послухали, тому що у нас зараз замало безпосередньо ветеранів. Будь ласка...

ОСТАПЕНКО А.Д. Тут не йде питання за чи проти Закону про ветеранський бізнес, як сказала Галина Миколаївна, це вже як би друга спроба, да, ну, вона повинна бути вдалою ця друга спроба. І питання якраз до Міністерства ветеранів, пана Павловського, да, та ветеранського фонду, який започатковано Міністерством ветеранів: чого ви до цього момент сиділи і нічого не робили, де ваші пропозиції були? Тому питання ветеранського підприємництва, так, воно є, воно вже навіть перезріло це питання, так треба було зробити.

Тому я наполягаю, щоб ми цей законопроект відправили автору на доопрацювання, створили робочу групу в комітеті, взяли термін 30 днів, напрацювали законопроект комітетський, подали його, пропонували Верховній Раді його прийняти за основу та скоротити терміни на подачу правок, і тоді ще взяли б там 30 днів, і в кінці, будемо так казати, лютого, да, ми б його вже подали на друге читання.

Я вважаю, що буде так правильно, і тоді залучити, щоб у нас в авторах законопроекту не значилися люди, які як би його розробляли, да, а люди були на фронті і писали мені, і не тільки мені, да, що... ну, ми про нього так просто поговорили, але я не був автором даного законопроекту. Тому, якщо ми зараз все це будемо виставляти на показ, то воно буде дуже некрасиво.

Давайте зробимо тоді якісним цей законопроект, щоб він був чітко врегульований, будемо вносити ще в деякі закони України зміни для того, щоб воно запрацювало разом з усім.

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка, пане Тарас. І потім Міністерство соцполітики. Давайте дослухаємо всі ЦОВВ. І я ще раз, у нас замало зараз реципієнтів безпосередньо цього закону, представників ветеранської спільноти, ну, надзвичайно замало. Тому що, ще раз, ми закон пишемо для них, не для там когось.

Будь ласка, пан Тарас, потім пані Оксана Жолнович.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я ще раз наголошую на тому, що ми максимальне обговорення вже двічі пройшли. І за реципієнтами, я погоджуюсь, що ми можемо більше ще запросити людей на комітет, щоб їх дослухати. Цей закон повністю відповідає концепції ветеранської політики.

Щодо ролі Міністерства ветеранів, Українського ветеранського фонду, то я доповідаю на комітеті, що вони прийшли з редакцією драфту законопроекту, він був неякісний, і ми взялися доопрацьовувати. З осені цього року була створена відповідна робоча група, і ми напрацювали разом з Міністерством ветеранів, з Українським ветеранським фондом, з громадськими організаціями цю редакцію законопроекту, яка зараз подана до комітету.

І чому я також говорю про те, що потрібно проголосувати його зараз і внести в порядок денний, щоб ми могли його проголосувати до літа, в першому кварталі наступного року, для того щоб могли формувати бюджет наступного року, 2025-го, з урахуванням положення даного законопроекту. Це дуже важливо. Якщо ми його не проголосуємо, то відповідні бюджетні програми не будуть сформовані на виконання даного закону, і, таким чином, буде фактично провалена ветеранська політика.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, відповідні бюджетні програми на 2024 рік вже не сформовані.

ТАРАСЕНКО Т.П. На 2025-й. Ні-ні, я про 2025-й говорю. Я говорю, що повинні проголосувати в 2024-му, щоб ми могли формувати, закладати в бюджет 2025-го.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Міністр соціальної політики пані. Пані Оксана, в мене прохання тільки, наскільки він корелюється з 5344-д. Бо визначення соціального підприємництва, колись за нього брався і Сергій Гривко, він писав там соціальне саме підприємство. Про це вказують, до речі, і центральні органи виконавчої влади, щоб ми тут не плутали дефініційно. Так як ми створили купу сенсів, наплодили сенси щодо того, хто є ветераном, а тепер маємо від ветеранської спільноти претензії до законів, як ми це визначаємо, і хто це є, і що робити з потребами, як це виписувати.

Будь ласка, пані Оксана, ваша точка зору.

ЖОЛНОВИЧ О.І. Доброго дня. Дякую за можливість висловитися.

Безперечно, закон про ветеранський бізнес потрібен, про соціальне підприємство, як про частину соціального підприємства. Але, очевидно, Галино Миколаївно, ви праві, зараз в 5344-д немає такого окремого формату, бо він стосується і сьогодні підтримку мають тільки підприємства, що засновані громадськими організаціями людей з інвалідністю. Ми розширюємо до будь-яких людей, що працевлаштовують людей з інвалідністю. Тому треба попрацювати над тим, як, кому ми ще додатково підтримку надаємо як держава для того, щоб розвивати ті чи інші бізнеси, в тому числі і ветеранські. Ми готові активно включитися в робочу групу в тому форматі, який буде визначено комітетом як доцільний, чи до початку, чи після першого читання, таким чином, щоб синхронізувати норми і цікаві ініціативи з тим, що вже є і напрацьовано.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Тарасе, дивіться, в нас зараз, поки ми не прийняли рішення щодо включення до порядку денного, в нас як у авторів є можливість перевнести за цим самим номером текст законопроекту, який би врахував ті зауваження, які вже озвучені центральними органами виконавчої влади, і те, що озвучив сьогодні Сергій Позняк, і послухати, може, на наступному засіданні комітету ще громадськість, саме від ветеранської громадськості, щоб вони серйозно підготувалися, я бачу, що ветеранські організації до засідання комітету серйозно готуються. І тому вони дають конкретні речі, які можна було б врахувати в першому читанні. Для того, щоб не створювати додаткові перепони і політичні бурхливі обговорення навіть на внесення цього законопроекту на перше читання. Я думаю, що це нормальна ситуація. Просто чи потрібно на це 30 днів? Я думаю, що ви можете з паном Анатолієм зробити це швидше. Тобто 30 днів...

ОСТАПЕНКО А.Д. Дивіться, тим більше пан Тарас є член підкомітету...

..... Я думаю, треба доопрацювати його...

ГОЛОВУЮЧА. Пан Сергій, що ви сказали?

..... Я кажу, що його треба відправити на доопрацювання, все рівно раніше 30 днів ми не впораємося. Ну, реально просто дивитися на речі, грудень місяць.

ГОЛОВУЮЧА. Таким чином має бути якась злагода. Ви просто як перший автор готові до цього чи ні, щоб зробити це швидко в режимі так, як Сергій Гривко робив 5344, коли він там... у нього було так, що кожен день на тиждень він проводив засідання робочих груп по 4, по 5 годин.

ТАРАСЕНКО Т.П. Дивіться, в мене швидко відбувається, ми все швидко відпрацюємо і покажемо, яким чином можливо які зміни врахувати, які не врахувати, хто буде наполягати з ветеранських організацій на одному, хто на іншому. Без питань, я відкритий. Я просто думав...

ГОЛОВУЮЧА. Табличку зробимо в секретаріаті, якісь зауваження, і ви на цій робочій групі їх обговорите, формалізуєте це для того, щоб там теж не розповзатися по всіх проблематиках. Але надзвичайно важливим є Мінекономіки. Мінекономіки, я просто прошу, давайте ще напишемо від комітету окремого листа на пані Свириденко, наші там бачення, які ми можемо надати, ну, я не називаю навіть це пільги.

Я ще прошу звузитися, бо пані Оксана сказала, що ветеранське підприємництво – це частина соціального підприємництва. Ні, соціальне підприємництво – це кількість людей, які працюють на підприємстві і є людьми з інвалідністю чи з втраченим функціоналом. Ветеранський бізнес – це там, де ветеран є власником. Однозначно потрібно обмежити, що ветеран може подати на ветеранський бізнес лише одне підприємство, що в цьому підприємстві у нього має бути не менше, ніж якоїсь частки прав як акціонера, або якщо це приватне підприємництво, то якась доля в бізнесі, якщо це ЛТД чи якась інша форма, ці форми теж мають бути описані.

Захищені контракти в Законі про публічні закупівлі. Ну, ми з паном Тарасом зустрічалися із заступником міністра економіки пані Іриною, я зараз перепрошую, я не пам'ятаю прізвища. Ви готуєте на виконання макрофіну закон, і ми розуміємо, що в Закон "Про публічні закупівлі" не можна внести зміни іншим законом, тобто це має бути attach до Закону про ветеранський бізнес, але там визначення ветеранського бізнесу має корелюватися, бо воно сьогодні не корелюються. У Міністерства економіки якісь свої враження, хто це такі...

_____ . Пані Галино! Пані Галино, я вже провів додаткову зустріч, і ми з Міністерством економіки узгодили дефініції, вже це питання також вирішено.

ГОЛОВУЮЧА. Да, ми зверталися, я особисто зверталася і до Прем'єр-міністра і до віцепрем'єрки для того, щоб ми не наробили там якихось речей, які там суперечили б в тому числі світовій практиці. Але надзвичайно важливо, щоб соціальне підприємництво і ветеранський бізнес, вони перехрещуються в режимі, де власником бізнесу є людина з інвалідністю, ветеран. От тоді це там соціальне підприємництво... і там працює визначена кількість тех людей ветеранів, які є людьми з інвалідністю. От оці кластери, щоб ми, створюючи сутності, чітко розуміли, хто до якої категорії відноситься. Тому що врешті-решт це буде реєстр, в цей реєстр буде вноситися підприємство з ознакою ветеранський бізнес, і саме по цій ознаці ветеранський бізнес чи ветеранське соціальне підприємництво буде надаватися перелік речей, які дає держава.

І ще раз, на мій погляд, це під ключ організація бізнесу, наприклад, Ветеран Хаб – це підключення до води, до електромереж, аж до того, що місцева влада може надавати місце чи МАФ (маленьку архітектурну форму) там, де ветеран може вести бізнес. Але це має бути виписано і, звісно, під це, абсолютно пан Тарас правий, під це потрібні бюджетні програми. І це корелюється на Закон про державну допомогу, який теж знаходиться у віданні Міністерства економіки.

Тому нам потрібно це дуже щільно відпрацювати. Міністерство економіки, правда, на рівні тільки директора департаменту надало нам ок, будемо вважати, що це в мене знову ж таки до міністерства, яке присутнє на рівні нижче ніж заступник міністра, будь ласка, підтверджуйте свої наміри письмово. Обов'язково потрібно, щоб переконатися, що ви будете, покладете всі зусилля на те, щоб це було врегульовано. Тому окей.

Тоді ми зараз знімаємо це питання, да, пан...

ОСТАПЕНКО А.Д. Все ж таки приймемо рішення і на базі підкомітету зробимо...

ГОЛОВУЮЧА. Робочу групу.

ОСТАПЕНКО А.Д. Да, робочу групу, і законопроект якраз буде комітетський.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Тоді голосуємо створення робочої групи на базі підкомітету Анатолія Остапенка щодо підготовки законопроекту з правками. І дуже прошу єдності, в тому числі і в рамках "Слуги народу", у підготовці такого законопроекту, надзвичайно прошу єдності, так як Президент наш просить завжди, щоб ми робили це разом. Будь ласка...

ТАРАСЕНКО Т.П. Пані Галино, тоді я прошу, щоб ми проголосували, щоб я очолив дану групу як автор, перший автор законопроекту і...

ГОЛОВУЮЧА. Давайте співголови, щоб ми не билися за... списи не били.

ОСТАПЕНКО А.Д. Пане Тарасе, ви є членом підкомітету з питань соціального захисту прав ветеранів, ви ж будете працювати там чи не будете, чи ви хочете окрему групу від підкомітету вести?

ГОЛОВУЮЧА. У вас як у автора є всі важелі...

ТАРАСЕНКО Т.П. Взагалі-то я не є членом, я не є членом...

ГОЛОВУЮЧА. Пан Тарас, у вас є всі важелі. Я прошу, є форма, є суть. У вас як у автора...

ОСТАПЕНКО А.Д. Коли ви заходили, ви і пані Никорак заходили до підкомітету, чи ні?

ТАРАСЕНКО Т.П. Ні, я не є членом підкомітету прав ветеранів.

ГОЛОВУЮЧА. Михайло Михайлович, допоможіть мені, будь ласка, як перший заступник і мудра людина. Допоможіть мені.

ЦИМБАЛЮК М.М. Кожен депутат має право законодавчої ініціативи. Через те тут я би сказав так, якщо пан Тарасенко погоджується, щоб зняти цей законопроект і тоді створювати комітетський, то це одна історія, то ми за це голосуємо. А якщо він не погоджується, то ми голосуємо за дві пропозиції: одна за включення, якщо вона не проходить, то тоді за другу пропозицію. Але щодо створення робочої групи і доопрацювання до першого читання, мені видається, голосування непотрібно, це добра воля депутатів.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Тоді, пан Тарас, ви не проти того, щоб я не ставила зараз на голосування законопроект 10258, щоб ми провели додаткові консультації і потім виходили дружньо разом з ГО і з цими всіма цоввками, ви не проти цього?

ТАРАСЕНКО Т.П. Да, я підтримую. І тоді я прошу Апарат допомогти з процедурним рішенням. Тому що, якщо ми будемо виходити на комітетський, у нас немає альтернативного, чи буде у нас право формувати комітетський.

ГОЛОВУЮЧА. Це не комітетський законопроект.

ТАРАСЕНКО Т.П. Зрозумів.

ГОЛОВУЮЧА. Комітетський законопроект створитися не може, тому що нема альтернативних. Тому це лише дружня допомога підкомітету у підготовці тексту закону, який опрацьований групою авторів, які визначені в тексті закону... законопроекту, для того щоб він був перевнесений з доопрацюваннями, для того щоб ми там новий номер не затівали. Тобто це лише дружня робота нардепів всередині комітету.

ТАРАСЕНКО Т.П. Я підтримую. Я підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

Пан Михайло, я тоді просто не буду ставити зараз на голосування, ми проведемо додаткові консультації по цьому закону, що саме буде доопрацьовуватися на базі підкомітету pana Анатолія.

ЦИМБАЛЮК М.М. Тобто ми вийшли з ситуації, тобто рішення не ухвалюємо. Добре.

ГОЛОВУЮЧА. Да, рішення не ухвалюємо по цьому.

Шановні народні депутати, я прошу pana Арсенюка Олега, ми працюємо більше ніж дві години. Ми працюємо далі чи переносимо питання? У нас пан Гривко просив розглянути його закон.

Пан Олег, прошу вас.

АРСЕНЮК О.О. Давайте ще розглянемо, якщо Сергій Дмитрович просив закон, то давайте, вчора в нього день народження було, ми його з чим вітаємо, з минулим, так що давайте йому зробимо маленький подарунок.

_____ . Що, голосуємо без розгляду?

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Тоді розглядаємо тільки Закон "Про медіа" і все. Чи розглядаємо і шосте питання?

АРСЕНЮК О.О. Давайте шосте, якщо швидко, то давайте допрацюємо вже по повній сьогодні. А взагалі давайте, колеги хай кажуть, що ми...

ОСТАПЕНКО А.Д. Я там зазначив, що це уже стоїть в нас у планах роботи комітету. І це просто узгоджується дата проведення якраз з громадськими ветеранськими організаціями. Тому що слово "ветеранське підприємництво" і "ветеранський бізнес" – це практично одне і теж є. У нас уже зазначено, як я казав, тема даного круглого столу уже зазначена: "Ветеранський бізнес як один із аспектів адаптації до мирного життя. Виклики сьогодення та перспективи їх вирішення".

ГОЛОВУЮЧА. Таким чином поки що ми... пункт 6 теж має тут контраверсію. У мене тоді пропозиція, шановні народні депутати, я перепрошую, запропоную тільки розглянути законопроект про медіа пана Сергія Гривка, зміни до Закону "Про медіа", саме користуючись нагодою, що в нього було вчора день народження і він у нас цікавий член нашого комітету. У нас ще недавно на трибуні, коли обирали пана Юрчишина, сказали про нього теж такими нетрадиційними словами з трибуни – розбишака. Тому, я думаю, що це таке вже слово гарне... Абсолютно в позитивному контексті. Тому ми розглядаємо цей закон, а інше питання перенесемо на наступне засідання нашого комітету.

Будь ласка, пан Гривко.

ГРИВКО С.Д. Дякую, Галина Миколаївна, за теплі слова, шановні колеги, за підтримку.

До вашої уваги проект Закону про внесення змін до Закону України "Про медіа" щодо виробництва та трансляції соціального продукту (реєстр 10141). Цей законопроект є системним, він є концептуальним, ідеологічним для нашої держави. Він посилить нашу інформаційну оборону і дасть можливість людям мотивуватись до певних дій. Безпосередньо він направлений на демографію, він направлений на здоровий спосіб життя, на патріотизм, оборону, щоб підсилити всі ці сторони.

Цим законопроектом пропоную зобов'язати телерадіомовників виготовляти соціальний продукт. В свою чергу це, наприклад, це відеоролики, які будуть людей мотивувати на певні дії в демографічному напрямку, в оборонному, в патріотичному, спортивному. Він є системний, його підтримують практично всі міністерства, на жаль, окрім Міністерства культури, але можна зрозуміти їх, тому що виготовлення цього відеоролика покладається на телерадіомовники. Це основне таке застереження, і вони висловлюють там певні свої зауваження.

Але знову ж таки, проводивши певні соціологічні дослідження, в кожному міністерстві нема безпосередньо статті витрат на виготовлення таких відеороликів. Тобто вони можуть, скажімо, створювати правильні законодавства, створювати правильні програми, але нема трансляції мотивації людей для того, щоб вони звернули на ці речі увагу.

І цим законопроектом пропоную цю, скажемо так, зробити такий системний підхід, який виправить цей стан. І прошу підтримати, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Хоче хтось виступити з цього законопроекту? Підтримуємо, ні?

Михайло Михайлович.

ЦИМБАЛЮК М.М. Є пропозиція голосувати, підтримати щодо включення в порядок денний і ухвалити за основу в першому читання, а до другого будемо...

ГОЛОВУЮЧА. Циба Тетяна, може, ви ж були дотичні...

ЦИБА Т.В. Я, власне, да, хотіла, якщо можна, ще коротко суть. Тобто що ми хочемо зобов'язати зробити із Законом "Про медіа"?

Я просто до чого, дивіться, Закон "Про медіа", це був дуже складний законопроект, він писався із залученням всіх можливих європейських експертів і на вимогу Євросоюзу щодо... для того, щоб ми розпочали перемовини. І насправді, якщо ви всі пам'ятаєте, і Урсула фон дер Ляєн, і взагалі всі європейські колеги, всі сказали, відмітили, що, власне, законопроект про медіа прийнятий саме в такому варіанті, як є, що він є однією з важливих вимог, які нам фактично відкривають дорогу до перемовин.

Тому, якщо можна, щоб ми нічого просто так, щоб ми нічого не испортили прийняттям якогось доповнення, яке як би не узгоджене.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Сергій вже сказав, є визначення соціального продукту. Цей соціальний продукт описується, що таке, який контекст має бути в ньому, щоб відноситися до такого соціального продукту, і встановлюється правило обов'язковості включення... виготовлення, як це...

ГРИВКО С.Д. Виготовлення соціального продукту телерадіомовникам. У той же час контекст і зміст, сюжет цих відеороликів покладений безпосередньо на цих телерадіомовників.

Так, погоджуюсь, що Закон "Про медіа" був дуже складний, знаю, скільки там наші колеги працювали в цьому напрямку. Міністерство закордонних справ теж аналогічно зазначає, що потрібні додаткові

консультації, але я зауважу, що більшість країн, усі країни європейські не знаходяться в стані війни, де потрібно посилювати ідеологічну складову, ідеологічний захист і відповідно протидіяти інформаційно-психологічним операціям ворога. І тому цей законопроект, на мою думку, значно посилить захист від держави-агресора.

ГОЛОВУЮЧА. Тут ще є такі речі, як здійснювати виробництво соціального продукту в кількості не менше 10 одиниць аудіовізуальних товарів тривалістю не менше ніж 2 хвилини кожний. А також здійснювати трансляцію кожної одиниці власно виробленого соціального продукту не менше ніж 24 рази щороку. Тобто це двічі на місяць. Тобто таке тут вироблення цього соціального продукту, але відповідальний за нього, власне, само медіа, яке це має робити в обов'язковому порядку. Тому, мабуть, що...

Я бачу Андрія Шевченка, він представляє сьогодні Міністерство культури, може, ми його послухаємо, так. Да, будь ласка, пані Андрій.

Да-да, пані Тетяно.

ЦИБА Т.В. Можна? Мене трошки напружує... Зараз, одну хвилиночку, я перепрошую. Напружує те, якщо тим більше, що ми не зовсім сказали, що є соціальним контекстом, що ні, що це легко можуть прописати те, що будуть якісь пропагандистські ролики ставити і все. Але далі даю слово колегам, яким може краще...

ГОЛОВУЮЧА. Щоб під пропаганду не ховався соціальний продукт. Водночас потрібно сказати, що у нас надзвичайно мало соціальної реклами, і нам потрібно думати, що робити із соціальним продуктом. Надзвичайно мало комунікуємо ми, от зараз Міністерство соцполітики підсилило це через телеграм-канал, ми мало комунікуємо з людьми, куди їм йти, в яких ситуаціях. НСЗУ у нас зараз це робить добре, але через свої телеграм-канали,

де підписників там 35 тисяч, ну то єсть на цьому рівні. І це надзвичайно замало. Держава має встановлювати якийсь блок.

Будь ласка, пан Сергій, потім пан Тарас.

ГРИВКО С.Д. Мій законопроект – це про відповідальність медіа та їх власників за подальший розвиток країни та нації, зокрема в умовах війни. У них є влада, широка аудиторія глядачів, які вони використовують свою владу. Чи мають розуміти, відчуваючи відповідальність за те, яким чином впливає їх контент на громадян та можливість держави виграти та взагалі бути. Державі потрібна допомога медіа. Держава не має значного ресурсу. І тому я прошу підтримати цей законопроект.

ЦИБА Т.В. Вибачте ще, але і медіа дуже потрібна підтримка держави. Я була сама, поки була в Комітеті свободи слова, на численних заходах, коли медіа, особливо регіональні, особливо ті, які зараз у регіонах, які постраждали від війни, вони загинаються. Ми теж не можемо так от прямо на них все скинути...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Тетяно.

Пан Тарас, будь ласка, давайте послухаємо міністерство. Будь ласка, пан Тарас Шевченко. Я перепрошую...

ШЕВЧЕНКО Т.С. Дуже дякую.

Позиція міністерства вже була озвучена, що міністерство не підтримує цей законопроект. В європейських країнах обов'язки по виготовленню соціальної реклами, якщо і покладаються, то лише на публічних мовників, тобто в нашому випадку "Суспільне". На приватних мовників не покладаються вимог закону щось виробити безкоштовно і безкоштовно протранслювати.

Більше того, коли ми просто вимагаємо соціальної... соціального продукту з достатньо широким визначенням, для галочки можна під це записати майже все що завгодно. Ми знаємо, як у нас у різні часи, що вважалося соціальною рекламою і які речі туди записувалися. Тому як примус, на нашу думку, воно теж не спрацює.

Щодо кількості соціальної реклами зараз. У мене немає під рукою цифр, але те, що виробляють і транслюють телеканали, які беруть участь в Національному телемарафоні, це дуже велика кількість соціальної реклами, яка робиться безкоштовно по тим темам, в тому числі і по темам, які ми пропонуємо, ролики до всіх свят. Тому я б не сказав, що зараз на телебаченні соціальної реклами мало. Інша справа, що частка телебачення різко падає і люди переходять на споживання інформації в інші способи. Ви знаєте, наскільки виріс телеграм. Якщо телеграм – це зараз фактично дві третини, то телебачення – менше 40 відсотків, для кого телебачення є головним джерелом новин. Тому з цих міркувань ми не підтримуємо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе,

Будь ласка, пан Сергій. А ще Тарас Тарасенко.

ГРИВКО С.Д. Давайте далше, я в кінці скажу ще.

ГОЛОВУЮЧА. Хорошо.

Тарас Тарасенко.

ТАРАСЕНКО Т.П. Загалом послухавши представника Міністерства культури, технічно можна погодитися. Але з паном Сергієм я підтримую цей законопроект, тому що він піднімає дуже важливу тему. І взагалі, враховуючи те, що останні дослідження показують, якщо ми говоримо про довіру і повагу до ветеранів, то за рік повага до ветеранів почала

знижуватися. І в нас нема такого відповідно контенту, який більш якісно поширював інформацію про ветеранів, про інвалідизацію, про військових, і нам це потрібно виготовляти. Тому тут сама суть законопроекту дуже важлива і піднімає дуже важливу тему. Його реалізація може бути не в нормі закону, але в самій політиці, формуванні самої політики.

Тому дякую своєму колезі за таку ініціативу, і це дуже важлива тема, я підтримую даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Тарасе.

У нас ще підняв руку Олександр Бурмагін, Нацрада телебачення. Будь ласка.

БУРМАГІН О.О. Вітаю, шановні народні депутати. Ми стосовно цього законопроекту підтримуємо Міністерство культури та інформаційної політики, тут багато вже аргументів звучало. Я просто зверну увагу шановних колег на те, в якому стані зараз знаходиться ринок медіа, взагалі медіа.

Я хочу просто деякі цифри назвати. Після 24 лютого 50 медіа регіональних звернулися до нас з приводу того, що вони не мають можливості мовити і вони просто припинили мовлення, це в регіонах. Ще більша кількість медіа звертається до нас, і ми нагадаємо їм дозволи, відступати від програми концепції, від ліцензійних умов, тому що вони не мають можливості виробляти будь-який контент, фінансової та економічної. І вони деякі ретранслюють Єдиний марафон, деякі мовлять, але дуже у малих обсягах.

І я просто хочу звернути вашу увагу, що цей законопроект в практичній площині, я зараз говорю від імені медійного регулятора і одного з авторів закону, розробників законопроекту про медіа. В реальній площині цей законопроект призведе до чого, покладання такого обов'язку? Він призведе до того, що великі медіагрупи, ті, які мають якісь фінансові ресурси

мінімальні компанії і виробляють щось, вони будуть просто ставити галочку на своїх продуктах стосовно того, що це соціальний продукт, і подавати звіти стосовно того, що вони виконують вимоги нам. Всі інші будуть порушниками, і ми будемо змушені їх притягати до відповідальності, штрафувати, застосовувати до них санкції. В підсумку це призведе до того, що ми ще можемо якусь кількість медіа змусити вийти з ринку, здати ліцензії і таким чином просто негативно вплинути на інформаційний простір в цілому.

Тому, колеги, я от прошу на це дуже зважати, крім того, власне, що там є юридико-технічні моменти стосовно того, що соціальний продукт дуже схожий зі соціальною рекламою за своїм змістом, він, по суті, такий самий за предметом, так само маркується, а єдина відмінність в тому, що це відбувається все за рахунок медіа. Але я хочу звернути, колеги, вашу увагу, що медіа в дуже важкому фінансовому і економічному стані, і прошу це враховувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Сергій.

ГРИВКО С.Д. Я б хотів би зауважити виступаючим з Нацради і безпосередньо Міністерства культури, відповідно, напевно, Україна в нас у дуже тяжкому стані і потрібно посилювати інформаційний захист і оборону її. У той же час хочу зауважити, що ніхто не звільняє від можливості шукати різні грантові проекти і тому залучати якимось співфінансування на ці проекти. І знову ж таки там є чітко і є можливість визначити, які критерії цього соціального буде продукту безпосередньо вами.

І відповідно чому, ви кажете, зауважити за соціальною рекламою. Але, на жаль, і соціальної реклами дуже мало в даному, скажімо так, в даний час на телебаченні, особливо незважаючи в напрямку демографічному, де

потрібно, ми розуміємо, що в нас є низький коефіцієнт народжуваності, безпосередньо в економічному, де потрібно мотивувати людей ставати підприємцями, розвивати нашу економіку, тому що нам потрібно наповнення бюджету і розуміння, антикорупційний напрямок, що потрібно розуміти, наскільки корупція – це майже державна зрада для нашої країни в такий тяжкий час. Де це все? Питання до Міністерства культури, питання до Нацради. Відповідно я б хотів звернути на це увагу. І на ті роботи, яку веде зараз ворог в інформаційно-психологічних операціях, ми теж повинні зважати і створювати захист для нашого населення.

Тому я кажу про соціальну відповідальність безпосередньо телерадіомовників, де посилити нашу якраз оборонну силу. І я б хотів би ще раз звернутися до цього питання і напрямку, тому що таке враження, начебто від Міністерства культури і Нацради нічого не залежить, да, ну ми відпускаємо це якимось в якомусь сенсі на самотік. Але я прошу у вас допомоги в цьому напрямку і все. І я готовий на доопрацювання цього законопроекту. Можна зменшити, можна корегувати, але саму ідею нам потрібно використати. Тому що безпосередньо Закон "Про медіа" писався на фоні європейських пропозицій, але країни Європи не в стані війни.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергій.

В мене питання і до вас, пан Олександр і до пана Тараса Шевченка. А ви можете нам надати якийсь інший альтернативний механізм? Ну, от пан Тарас сказав, що це може бути на суспільному мовнику, да, який фінансується за рахунок державного бюджету, який має соціальну рекламу робити... не соціальну рекламу, а соціальне саме... Можете ви надати свій конструкт? Тобто що ми зараз констатуємо, що говорять народні депутати, що це мета правильно і що у нас мало таких речей в теле-, радіо і в інших там речах, і Тарас сказав, що у нас там навпаки люди там на 60 відсотків дивляться зараз телеграм канал, і ми туди змігрували як користувачі таких речей. В будь-якому випадку, ви можете надати якісь свої конструкції? Може

мета правильна, але спосіб реалізації невірний – покладання на приватних мовників, на приватні медіа додаткових видатків, де держава не допомагає виробляти і навіть використовувати час. Тобто можете ви нам якось допомогти зі свого боку, як збільшити те, про що мріє і пан Сергій?

Будь ласка, пан Тарас і пан Олександр, хто з вас перший? Пан Тарас, мабуть, міністерство.

ШЕВЧЕНКО Т.С. Так, я готовий почати. Дивіться, формат формування політики передбачає спочатку чітке визначення проблеми, при цьому це оцінка проблеми, вона потребує чітких вимірювань, щоб ми не говорили там, я кажу багато, а хтось говорить мало, тобто чітке визначення проблеми, яку потрібно визначити.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто що таке соціальний продукт?

ШЕВЧЕНКО Т.С. Обговорення варіантів рішення.

А от я не знаю, дивіться, що таке соціальний продукт, це не проблема. Да, ми говоримо, ми вважаємо, що в інформаційному просторі чогось не вистачає громадян. Чого саме? Це правда соціальний продукт чи це соціальна реклама, чи просто про програми, чи всі програми, які суспільно робить, в принципі, мають бути соціальними? Я до кінця на сто відсотків не розумію, про яку проблему йдеться, воно не описано і не визначено. Якщо соціальний – це Мінсоцу повноваження визначити, що таке соціальний продукт, чи МКІП – як інформаційна політика. Але вже на етапі, яку проблему ми вирішуємо, вже виникають питання, не говорячи про способи вирішення.

І коли ми вже на етапі законопроекту, чітко не встановивши, яка проблема, які варіанти вирішення, обговорюємо законопроект, утворюється певна каша. В Європі на policy making і проект розробки якихось політик він починається з чіткого визначення проблеми, потім варіантів вирішення, а лише потім пишуть законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто у нас є різниця між соціальною рекламою і соціальним продуктом лише в тому, хто є замовник і хто гроші платить. І взагалі ми маємо чітко для себе зрозуміти, де закінчується соціальна реклама і це реклама чого, і де починається соціальний продукт, і тоді це що ми рекламуємо. Пан Сергій каже, що це ідеологія, наприклад, якісь демографічні речі. Демографічна політика включає економічну, юридичну і ідеологічну складову. І, дійсно, для того, що просувати навіть демографічні наративи якісь для родини, для домогосподарства, в демографічній політиці, до речі, не людина в центрі політики, а родина. Ну не можна народити дитину одному, а потім... держава завжди ставить в центр родину. От у нас, ми декларуємо завжди, людина в центрі, в демографічній політиці там зовсім інший реципієнт. Все ж таки наша соціальна сутність нас як істот соціальних вона полягає в тому, що ми живемо разом, і коли ми живемо разом, ми народжуємо дітей і їх вирощуємо разом. І ця спільність, вона теж у нас випадає. Ми декларуємо завжди: людина в центрі, людина в центрі. Так, це правильно, але в центрі демографічної політики стоїть трошечки інше і це ідеологічно теж транслюється не дуже добре.

І це, до речі, вороги використовують, Путін там по своїй демографічній політиці теж використовує в свій спосіб, свій тоталітарний, бездушний, коли люди є м'ясом, в тому числі і в демографічній політиці, а жінки є тільки органом відповідним дітородним, а не повний суб'єкт.

Це теж потрібно, це потрібно це говорити, чи це ідеологія, чи це соціальний продукт, ми мусимо розуміти, що від цього залежить наше майбутнє і як ми це будемо подавати. Тому це, звісно, треба проговорити.

І Сергій піднімає надзвичайно проблему велику. І виміряти навіть те, що ви кажете, чи достатньо нам цього чи ні, теж потрібно. Я думаю, що треба звернутися до ЦОВВ і запитати, ті, які відповідають за міграційну політику, за демографічну політику, за політику в трудових відносинах, там потрібно запитати саме у ЦОВВ, тут опитування в тому... запитати у партій, у всіх, які

працюють в Україні, бо вони спілкуються з населенням, чи вони вважають достатнім чи ні просування якихось наративів. Тут трішечки, навіть якщо опитувати і безпосередньо людину чи вистачає їй чи ні, то треба зрозуміти, які питання задавати. І тут теж треба фахово це задати, ці питання. Велика купа питань.

Але чи готові ви зараз, Міністерство культури і Національна рада радіо і телебачення, чи готові ви це підняти? Це важливо для нашого виживання, Сергій вже сказав про цей наратив.

БУРМАГІН О.О. Колеги, ми, тут я підтримую, моя перша теза, що звісно ж за розробку політики загалом, державних політик, це в першу чергу відповідальність, звісно, міністерств. Власне, ми медійний регулятор, ми тут можемо сказати як себе відчувають медіа, який стан у них по різних видах, тому що ми з ними в комунікації постійній, ми розуміємо, який стан ринку.

Ми готові долучатися до такої роботи і, можливо, варто долучити все ж таки і представників якихось медіа до такої дискусії для того, щоб безпосередньо їх голос чути. Інструментарій, як на мене, тут може бути різний, але знов-таки я погоджуюся з Тарасом, що він залежить від того, як чітко ми сформулювали проблему і як ми розуміємо, хто може вплинути на позитивне рішення, і відповідно обирати ці інструменти, тому що знов-таки це може бути і Український культурний фонд, і він працює, до речі, і він теж якісь там гранти, проекти роздає. Тобто інструментарій може бути різний, але якщо в такому вигляді, як зараз є законопроект, покласти такий обов'язок на медіа, то я можу сказати з точки зору того, як зараз себе мовники в першу чергу відчувають в регіонах особливо, то це призведе до того, що частина мовників, які мають гроші, вони виробляють контент, вони просто його промаркують, що це соціальний продукт, і подадуть нам звіт. Ті, хто не можуть нічого виробляти, вони автоматично потраплять в категорію порушників, і ми будемо змушені як регулятор притягати їх до відповідальності. Тобто як на мене тут має бути серйозна ґрунтовна дискусія

із залученням всіх зацікавлених стейкхолдерів і потім виходити на якусь рішення.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пан Сергій і потім пані Тетяна Циба.

ГРИВКО С.Д. Я б, напевно, хотів попросити підтримати його в першому читанні, щоб почати насправді роботу в цьому напрямку. Тому що цей напрямок дуже важливий. На жаль, у нас на другий рік нема... міністерстві ідеологічного, яке б захищало... чи хоча б якийсь напрямок такий в Міністерстві культури, який захищав наші ідеологічні інтереси, національні інтереси нашої країни. Тому що безпосередньо вважаю, що дуже багато в цьому напрямку проблем.

На жаль, у нас демографія знижується. Чому? Тому що є певні тенденції до цього і нема ідеологічної складової, яка б забезпечувала її ріст. Аналогічно в напрямках і оборони, і інклюзивного суспільства теж аналогічно немає цих ідеологічних складових. Чому і потрібно, нам потрібно думати про безбар'єрність, нам потрібно думати про ветеранів, нам потрібно думати про людей з інвалідністю і показувати людей насправді цей світ і робити мотиваційні... скажімо, щоб вони розуміли, що це таке. І це можливість посилити ідеологічну складову.

І тому я запропонував такий варіант. Аналогічні я б хотів, можливо, побачити від вас кроки в цьому напрямку, щоб ви запропонували альтернативний ідеологічний варіант, який би закривав це питання в принципі на національному рівні. Тому я прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Сергію. Зараз проголосуємо.

Пані Тетяна Циба і потім поставимо.

ЦИБА Т.В. Дуже дякую.

Дивіться, я хотіла що сказати. Ви дуже правильно казали, власне, Галина Миколаївна, і Сергій підняв важливу тему. Але ми намагаємося зараз зробити, знаєте, як в фільмі, хвост, которий машет собакой. Тобто Сергій взявся до механізмів, яким чином доносити. Ми ще не визначились, що доносити, ми говоримо про демографію. Понятно, все понимают, що це проблема. Що ми будемо говорити? Дівчата, йдіть народжуйте дітей куди – в Харків, який обстрілюється, чи в Чернігів? Тобто я розумію, що це емоційні ці речі. Тобто, розумієте, для того, щоб розуміти, що ми хочемо передати цією соціальною рекламою чи соціальним продуктом, спочатку має бути стратегія, куди, яке суспільство ми формуємо.

Зараз у нас, єдина стратегія у нас як би сформована і вона йде, – це безбар'єрність. Це очевидні речі. Безбар'єрність і психічне здоров'я. Взятась громадська організація, вони це роблять. Так само, напевно, не те, що напевно, а стовідсотково, не вистачає по іншим якихось ключових речах. Коли ми говоримо, нам треба до суспільства донести отаку-то важливу думку, і тоді нам міністерство або полісімейкер говорить про те, що ми мусимо суспільство виховати в цьому контексті, без політики, без нічого, саме соціальні речі, важливі, правда. Коли полісімейкери говорять, що нам треба виховати суспільство в такому ключі, наприклад, про ту ж міграцію чи демографію, коли у нас є відповіді на ці питання, то тоді вже включаються медійники або культурний фонд, або соцполітики, або те саме соціальне підприємництво і думають, яким чином це виробляти. А у нас все трошки з ніг на голову.

Тому в мене така пропозиція. Я не буду підтримувати це включення законопроекту саме в такому вигляді, але тема дійсно дуже важлива. Важлива. І дуже дякую, Сергій, що підняв цю тему. Можливо, є сенс провести якесь обговорення на базі комітетів чи з залученням міністерств, щоб можна було визначити, з одного боку, одну-дві теми, які важливі з точки зору держави і які є саме соціальними, а не політичними чи ідеологічними, і потім вже на базі цих визначених тем напрацювати механізм, який дійсно

може бути. І тоді вже вносити якийсь законопроект, який буде відповідати на виклики, які стоять зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Тетяна.

Я думаю, що тут треба... є і для Тараса Шевченка, може, потрібно опрацювати документ, як готуються стратегії в рамках і політики, в рамках Кабміну. Написати, що обов'язково при опрацюванні будь-якої політики, має бути блок наративів, які ми маємо просувати як соціальний продукт. Це потрібно починати. Те, про що каже пані Тетяна, це потрібно починати з політики.

Якщо у нас готується ветеранська політика, то мають бути наративи, які ми просуваємо, і уряд, і Верховна Рада, і Офіс Президента, вони мають бути на одній сторінці. По демографічній політиці, вона має бути підготовлена і мають бути наративи. І тоді, коли є наративи, які просуваються по відповідній політиці, тоді можна контролювати, а що вони будуть там робити. Як пан Олександр каже, що вони там птичку поставлять, що вони на будь-яку... ракета і люди загинули, вони вважають, що це соціальна реклама також. Тут же ж будь-який інформаційний фон сьогодні пов'язаний з нашою соціальною складовою, бо виживаємо ми всі разом у війну, не один окремо від одного, а тому що є там Збройні Сили і це теж велика спільнота, велика ком'юніті людей, яка там б'ється за нашу свободу. Тому тут потрібно, мабуть, механізм з цього починати.

У мене пропозиція. По-перше, ми маємо проголосувати те, що пан Сергій сказав, а по-друге, ми можемо звернутися від комітету, який розуміє, що у нас, з одного боку, Міністерство у справах ветеранів не опрацювало ветеранську політику за три роки каденції останньої міністерки ветеранської політики. Тому що Міністерство соцполітики взялося за демографічну політику, а Міністерство економіки ще не долучилося, тому що Мінекономіки має долучатися. Але ми пам'ятаємо, що Міністерство

економіки опрацьовує нам політику щодо Державної служби зайнятості, яка є теж наскрізною політикою соціальною щодо працевлаштування людей, і про це теж потрібно говорити.

То нам потрібно написати листа і звернутися до Кабінету Міністрів, що законопроект пана Сергія Гривка підняв надзвичайно сенситивне і болюче питання. І, звісно, що соціальні продукти потрібно просувати, і їх, на думку народних депутатів – пан Тарас Шевченко, це наша думка народних депутатів – їх замало у мовників, замало в медіа. І тому ми б шукали механізми і просили би, і надавали таке завдання Міністерству культури, зокрема, створити концепцію як це робити, а вже Національна рада потім би контролювала. Але це потрібно стовідсотково робити системно. Тому, якщо буде ваша ласка, зараз Олександр Вознюк ще тримає руку, то я пропонувала б вам проголосувати два рішення.

ОСТАПЕНКО А.Д. Галино Миколаївно, декілька слів. Я вважаю, що треба підтримувати дану законодавчу ініціативу, тому що деякі із спеціалістів вже визначають, що в суспільстві зникає запит на перемогу. Тобто всі хочуть вже щось визначити, хтось хоче поїхати звідси, хтось хоче переїхати з місць, де вони проживали, і якраз у нас чітко не визначається що, яку ми перемогу хочемо в кінці-кінців здобути. І я думаю цей законопроект буде якраз тією підтримкою...

ГОЛОВУЮЧА. А це соціальний продукт?

ГРИВКО С.Д. Це соціальний продукт цього напрямку, там є безпосередньо визначення соціального продукту і підходить описи цей під підвищення обороноздатності держави, громадський порядок, там підвищення державності.

ОСТАПЕНКО А.Д. Навіть підвищення в демографічному стані – це також є наша перемога. Тому що в кінці-кінців, коли ми її здобудемо...

ГОЛОВУЮЧА. Мобілізація в тому числі.

ОСТАПЕНКО А.Д. Коли ми здобудемо перемогу, то ми повинні будемо подивитися, скільки у нас залишилося взагалі громадян України, які готові жити на цій території, розвивати її і далі щоби існувала українська нація.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Тоді ми ставимо пропозицію пана Сергія Гривка, і я поставлю три... одну пропозицію, дві, мабуть, що пропозиції.

Перше. Це включити законопроект, рекомендувати основному комітету Потураєва включити законопроект до порядку денного. І рекомендувати, це пропозиція на прохання пана Сергій Гривка, рекомендувати Верховній Раді прийняти закон в першому читанні.

І друга пропозиція, яку я озвучила. Звернутися від комітету з проблемою, яка озвучена, в тому числі поставлена паном Гривком, до Кабінету Міністрів щодо створення концепції підвищення наявності у мовників соціального продукту.

І я думаю, що в робочому порядку, так, як ми робили по Міністерству ветеранів, ми підготуємо листа. Прошу пані Тетяну залучитися до нього, пана Сергія відповідно, щоб ми зробили текст нормальний, і направити до Кабінету Міністрів з оприлюдненням його в тому числі для суспільства, всіх народних депутатів, які узгодять цей лист за процедурою узгодження.

Якщо не буде у вас...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Тоді голосуємо, перше, хто за рекомендацію основному комітету включення до порядку денного і рекомендації прийняти за основу.

Будь ласка, пан Арсенюк Олег.

АРСЕНЮК О.О. Шановні колеги, прошу голосувати.

Третякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. Утрималася.

АРСЕНЮК О.О. Утрималася.

Цимбалюк Михайло Михайлович. Цимбалюк Михайло Михайлович!

Немає.

Струневич Вадим Олегович. Струневич Вадим Олегович! Немає.

Бабенко Микола Вікторович. Не з'явився.

Арсенюк – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Никорак Ірина Петрівна. Никорак Ірина Петрівна! Немає.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Утрималася.

АРСЕНЮК О.О. Утрималася. Дякую.

Циба Тетяна Вікторівна

ЦИБА Т.В. Утрималася.

АРСЕНЮК О.О. Утрималася.

У нас 4 – за, 3 – утримались. Рішення прийнято.

_____. Але, може, нам ще поставити пропозицію пані Галини?

ОСТАПЕНКО А.Д. Олег Олексійович, я так розумію, рішення прийнято із тої кількості...

АРСЕНЮК О.О. Рішення прийнято. Я ж кажу: 4 – за, 3 – утримались. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні народні депутати.

І голосуємо направлення до Кабінету Міністрів листа, який буде підготовлено в робочому порядку. Прошу проголосувати.

АРСЕНЮК О.О. Прошу проголосувати, шановні колеги.

Третьякова Галина Миколаївна.

ГОЛОВУЮЧА. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Цимбалюк Михайло Михайлович.

Струневич Вадим Олегович.

Бабенко Микола Вікторович.

Арсенюк Олег Олексійович – за.

Гривко Сергій Дмитрович.

ГРИВКО С.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Остапенко Анатолій Дмитрович.

ОСТАПЕНКО А.Д. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Никорак Ірина Петрівна.

Тарасенко Тарас Петрович.

ТАРАСЕНКО Т.П. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Тимошенко Юлія Володимирівна.

ТИМОШЕНКО Ю.В. За.

АРСЕНЮК О.О. Циба Тетяна Вікторівна.

ЦИБА Т.В. За.

АРСЕНЮК О.О. За.

Дякую. Рішення прийнято одногосно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги. Ми вже вичерпали більше ніж час для роботи. Переносимо два питання на наступне засідання комітету.

Дякую всім за роботу. Дякую за 9042-1. Дякую всім за те, що ми потужно працюємо. Слава Україні!